

ART COLLECTION OF THE UNITED STATES EMBASSY PRISTINA, KOSOVO | ART IN EMBASSIES

ART COLLECTION OF THE
UNITED STATES EMBASSY
PRISTINA, KOSOVO

ART IN EMBASSIES

KOLEKSIONI I VEPRAVE TË
ARTIT TË AMBASADËS SË
SHTETEVE TË BASHKUARA
PRIŠTINË, KOSOVË

ARTI NË AMBASADA

UMETNIČKA ZBIRKA
AMBASADE SJEDINJENIH
DRŽAVA
PRIŠTINA, KOSOVO

UMETNOST U AMBASADAMA

CONTENTS	PËRMBAJTJA	SADRŽAJ
4 INTRODUCTION	HYRJE	UVOD
13 THE COLLECTION	KOLEKSIONI	UMETNIČKA ZBIRKA
15 DIANA AL-HADID	DIANA AL-HADID	DAJANA AL-HADID
19 JULIE BLACKMON	JULIE BLACKMON	DŽULI BLEKMON
25 PETRIT HALILAJ	PETRIT HALILAJ	PETRIT HALILAJ
29 FLAKA HALITI	FLAKA HALITI	FLJAKA HALITI
33 ENVER HOXHAJ	ENVER HOXHAJ	ENVER HODŽAJ
37 GYÖNGY LAKY	GYÖNGY LAKY	ĐENĐI LAKI
41 EVA LEWITT	EVA LEWITT	EVA LEVIT
45 ESHREF QAHILI	ESHREF QAHILI	EŠREF ĆAHILI
49 NITA QAHILI	NITA QAHILI	NITA ĆAHILI
53 SHPEND QERIQI	SHPEND QERIQI	ŠPEND ĆERIĆI
57 MARGO SAWYER	MARGO SAWYER	MARGO SOJER
61 VIRGINIA SCOTCHIE	VIRGINIA SCOTCHIE	VIRDŽINIJA SKOĆI
67 YLL XHAFERI	YLL XHAFERI	ILJ DŽAFERI
71 ACKNOWLEDGMENTS	MIRËNJOHJE	ZAHVALNICA
72 ART IN EMBASSIES	ARTI NË AMBASADA	UMETNOST U AMBASADAMA

INTRODUCTION

The art collection at the United States Embassy in Pristina, Kosovo, is suffused with light and levity, despite occasionally touching on themes that are dark and weighty. Comprising such varied media as painting, photography, printmaking, sculpture, and ceramics, the collection includes the work of thirteen artists based or born in the United States or Kosovo. Conceived, as with all U.S. Embassy collections curated by Art in Embassies, not as a singular curatorial statement but as a gathering of eclectic forms and ideas, the included artworks nevertheless share some striking concerns and characteristics.

Many share experiences of migration and displacement. Hungarian-born artist Gyöngy Laky, for instance, as a child immigrated to California with her family. Diana Al-Hadid left Syria when she was five to start a new life in Ohio. Petrit Halilaj, who was born in Kosovo, now works between Kosovo, Germany, and Italy.

When the artists in this collection refer to particular places in their work, their depictions incline towards the evocative,

HYRJE

Koleksioni i veprave të artit në Ambasadën e Shteteve të Bashkuara në Prishtinë, Kosovë është i mbushur me dritë dhe ndjenjë humor, edhe pse nganjëherë prek tema të errëta dhe të rënda. Duke përfshirë mjete kaq të larmishme komunikimi si piktura, fotografija, stampimi artistik, skulptura, dhe qeramika, koleksioni përfshin veprat e trembëdhjetë artistëve me vendbanim apo vendlindje në Shtetet e Bashkuara ose Kosovë. Konceptuar, ashtu si të gjitha koleksionet e Ambasadës së Shteteve të Bashkuara që janë organizuar nga Arti në Ambasada, jo si një deklaratë e vetme kuratoriale, por si një grumbullim idesh dhe formash eklektike, veprat e përfshira kanë gjithsesi të përbashkëta disa çështje dhe karakteristika të habitshme.

Shumë prej tyre kanë të përbashkët përvojat e migrimit dhe të shpërnguljes. Artistja e lindur në Hungari Gyöngy Laky, për shembull, kur ishte fëmijë emigroi drejt Kalifornisë me familjen e saj. Diana Al-Hadid u largua nga Siria kur ishte pesë vjeç për të filluar një jetë të re në Ohio. Petrit Halilaj, i cili lindi në Kosovë, tani punon midis Kosovës, Gjermanisë, dhe Italisë.

UVOD

Iako se umetnička kolekcija u Ambasadi Sjedinjenih Država u Prištini, na Kosovu, povremeno dotiče mračnih i ozbiljnih tema, njom ipak dominiraju svetlost i neopterecenost. U kolekciji su zastupljeni različiti mediji kao što su slikanje, fotografija, grafika, vajarstvo i grnčarstvo, a njom su obuhvaćeni radovi 13 umetnika koji su rodeni ili žive i rade u Sjedinjenim Državama ili na Kosovu. Kao što je to slučaj sa umetničkim kolekcijama svih ambasada SAD koje su deo programa „Umetnost u ambasadama“, ova umetnička dela se ne mogu obuhvatiti jednom kustoskom izjavom, već predstavljaju skup eklektičkih formi i ideja, ali s druge strane imaju neke zajedničke upečatljive teme i karakteristike.

Mnogima je zajedničko iskustvo migracije i života u novoj sredini. Na primer, umetnica Đendi Laki, rođena je u Madarskoj, ali je kao dete emigrirala sa svojom porodicom u Kaliforniju. Dajana Al-Hadid je napustila Siriju kada je imala pet godina da bi započela nov život u Ohaju. Petrit Halilaj, koji je rođen na Kosovu, danas radi na Kosovu, u Nemačkoj i Italiji.

implying the hazy distancing of time or geography, rather than the hard immediacy of realist documentation. Take, for instance, Kosovan artist Enver Hoxhaj's paintings from his series *My Prizren*, in which he moves between figuration and abstraction, allowing recollection to dissolve into reverie. Or Al-Hadid's mixed-media work *Words from Mountains*, which is based on Prizren's famous Stone Bridge, but which literally appears to be disintegrating even as it hangs on the wall. The detailed photographs of American photographer Julie Blackmon might at first seem sharply observational but on further inspection reveal themselves to be blatant fabrications, as simple and bright as childhood memories.

Childhood, indeed, is a recurrent theme throughout many of the collection's works. Eshref Qahili's oil painting *Children's Museum* shows a diagrammatic representation of a soccer match—a complicated sequence of events, abstracted as if for a child's understanding. The resemblance of the game's movements to tactical military engagements gives the work an undertone of pathos, especially in light of Kosovo's long and complex journey. A painting by Yll Xhaferi comes from his series *Toy Story*, based on drawings he made as a boy during the Kosovo

Kur artistët në këtë koleksion u referohen vendeve të veçanta në veprat e tyre, përshkrimet priren drejt asaj që sjell ndërmend diçka, duke nënkuptuar largësinë e mjegullt në kohë apo gjeografi, dhe jo ashpërsinë e përfshirjes së menjëherëshme që sjell realiteti i dokumentuar. Për shembull, marrim pikurat e artistit Kosovar Enver Hoxhaj nga seria e tij *My Prizren (Prizreni im)*, ku ai zhvendoset midis figuracionit dhe abstraksionit, duke e lejuar kujtesën të tretet nëpër ëndërrim. Ose vepra me përzierje materialesh e Al-Hadid *Words from Mountains (Fjalë nga mal)*, e cila bazohet në Urën e Gurit me famë në Prizren, por e cila në kuptimin e plotë të fjalës duket sikur po shpërbëhet edhe ashtu e varur në mur. Fotografitë e detajuara të fotografes amerikane Julie Blackmon fillimisht mund të duken vëzhgime të mprehta por kur i heton më tej zbulon se ato janë haptas trillime po aq të shndritshme sa kujtimet e fëmijërisë.

Fëmijëria, me të vërtetë, është një tematikë e përsëritur në shumë prej veprave të koleksionit. Piktura në vaj e Eshref Qahilit *Children's Museum (Muzeu i fëmijëve)* paraqet në trajtë diagrame një ndeshje futbolli - një rend të komplikuar ngjarjesh, abstraguar si për të kuptuarit e një fëmije. Ngjashmëria e lëvizjeve të ndeshjes me

Kada u svojim radovima prikazuju odredena mesta, umetnici u ovoj kolekciji natinjuk ka evociranju, nagoveštavajući maglovitu vremensku ili prostornu distancu, a ne ka upeçatljivoj neposrednosti realističkog dokumentovanja. Recimo, slike kosovskog umetnika Envera Hodžaja iz njegove serije *My Prizren (Moj Prizren)*, u kojima se on kreće izmedu figuracije i apstrakcije, daju prostor sećanjima da se rasplinu u sanjarenje. Ili delo koje je umetnica Al-Hadid uradila mešovitim medijima i nazvana *Words from Mountains (Reči sa planina)* inspirisano je čuvenim Kamenim mostom u Prizrenu i doslovno deluje kao da nestaje pred vama dok visi na zidu. Detaljne fotografije američkog fotografa Džuli Blekmon u prvi mah mogu delovati izuzetno istraživački, ali kada ih pažljivije sagledamo videćemo da se van svake sumnje otkrivaju kao plod fikcije, jednostavne i vedre kao uspomene iz detinjstva.

Detinjstvo je zaista tema koja se iznova javlja u mnogim delima ove kolekcije. Ulje na platnu Ešrefa Čahilija pod nazivom *Children's Museum (Dečji muzej)* predstavlja dijagramski prikaz jedne fudbalske utakmice — složen niz događaja, apstrahovan kao da je sagledan iz ugla nekog deteta. Sličnost koja postoji izmedu kretanja učesnika u igri i taktičkih

War. Halilaj's sculpture *Abetare (Geografi)* is a steel enlargement of graffiti discovered by the artist on a desk salvaged from the school he attended as a child. As with Blackmon's touching photography, these artists are sincerely empathetic to the perspectives of children, never condescending or sentimental.

Halilaj's sculpture shares with other pieces in the collection a focus on language, especially the process by which it moves from being pure communication to something more concrete, like a typeface or an inscription. In her sculpture *Seek*, Laky screws together hundreds of pieces of painted wood to create a large question mark. Despite the formal assertiveness of the robust shape, it signifies something unknown or unknowable, its seemingly chaotic construction apparently on the verge of breaking apart. Even Virginia Scotchie, whose stoneware *Object Maker Series* was a special commission for the Embassy, talks of her work as "a personal library of fragmented images," the individual pieces a portmanteau of snippets of the visual language culled from her surroundings.

Another commission, Margo Sawyer's *Synchronicity of Color Spiral for Kosovo*, sits permanently on the terrace adjacent to the Embassy. A curling wall of multi-hued glass,

angazhimet taklike ushtarake i jep veprës një nuancë patosi, sidomos duke pasur parasysh udhëtimin e gjatë dhe kompleks të Kosovës. Një pikturë nga Ylli Xhaferi vjen nga seria e tij *Toy Story (Historia e lodrave)*, bazuar në vizatimet që ai bëri kur ishte djalë i ri gjatë luftës në Kosovë. Skulptura e Halilaj *Abetare (Geografi)* është një zmadhim prej çeliku i grafitit të zbuluar nga artisti në një tavolinë pune të rikuperuar nga shkolla që ai ndiqte kur ishte fëmijë. Ashtu si me fotografinë prekëse të Blackmon, këta artistë tregojnë një ndjeshmëri të singertë ndaj pikëpamjeve të fëmijëve, asnjëherë mospërfillës apo sentimentalë.

Skulptura e Halilaj-t ka të përbashkët me pjesët e tjera në koleksion përqendrimin tek gjuha, sidomos procesin me anë të së cilit ajo lëviz nga të qenit komunikim i pastër në diçka më konkrete, si një grupim shkronjash ose një mbishkrim. Në skulpturën e saj *Seek (Kërkö)*, Laky mownton së bashku me qindra copëza druri të lyera për të krijuar një pikëpyetje të madhe. Me gjithë forcën formale të trajtës së qëndrueshme, ajo ka kuptimin e diçkaje të panjohur ose të panjohshme, ndërtimi i saj në dukje kaotik në prag të shkërmojjes. Edhe Virginia Scotchie, me enët e saj të gurit *Object Maker Series (Seria e punuesit të objekteve)* të cilat ishin një porosi e

vojnih operacija daje ovom delu sumoran i tužan prizvuk, posebno imajući u vidu dugu i kompleksnu istoriju Kosova. Jedna slika Ilja Džaferija dolazi iz njegove serije *Toy Story (Priča o igračkama)*, koja se temelji na crtežima koje je kao dečak nacrtao tokom rata na Kosovu. Halilajeva skulptura po imenu *Abetare (Geografi)* predstavlja uveçan čelični prikaz natpisa koji je taj umetnik video na školskoj klipi koja je sačuvana iz škole koju je pohadao kao dete. Kao što je to slučaj sa dirljivim fotografijama Blekmonove, ovi umetnici iskreno ističu dečji doživljaj sveta, ali pritom nisu ni snishodljivi niti bolećivo sentimentalni.

Halilajeva skulptura se poput drugih dela u ovoj kolekciji fokusira na jezik, naročito na proces kojim on prelazi sa čiste komunikacije na nešto opipljivije, kao što su slova ili natpis. Kada je reč o njenoj skulpturi *Seek (Potraga)*, Laki je medusobno spojila šrafovima na stotine obojenih drvenih delova kako bi napravila veliki upitnik. Uprkos formalnoj asertivnosti tog robustnog oblika, ova skulptura predstavlja nešto nepoznato i nepojmljivo, njegovu naizgled haotičnu strukturu koja je po svemu sudeći na ivici raspadanja. Čak je i Virdžinija Skoči, čija je grnčarija *Object Maker Series (Serija stvaraoca predmeta)*, posebno naručena za našu ambasadu, opisala njen rad kao „ličnu biblioteku fragmentiranih slika“, a

the installation invites the building's visitors and workers to stand within it, to bathe in the sensations of dappled color and light that it provides, and to allow their perceptions of their surroundings to be subtly altered by the work. Perhaps, too, to take time for inner reflection. As often with such experiential, immersive installations, *Synchronicity of Color Spiral for Kosovo* is completed by the viewer who brings their meanings—language, history, memory—to the artwork. In recognition of this young country's bright future, Sawyer intended the piece to be celebratory: "an inviting, non-threatening, joyous gesture."

veçantë pér ambasadën, flet pér punën e saj si "një bibliotekë personale e imazheve të fragmentuara," pjesët e veçanta të një çantë me copëza të gjuhës pamore përzgjedhur nga mjedisë përreth.

Një porosi tjetër, *Synchronicity of Color Spiral for Kosovo (Sinkroniteti i spiralit të ngjyrave pér Kosovën)* nga Margo Sawyer, qëndron në mënyrë të përhershme mbi tarracën ngjitur me ambasadën. Një mur i përdredhur prej xhami shumëngjyrësh, ky instalim i fton vizitorët dhe punonjësit e ndërtuesës të qëndrojnë brenda saj, të kridhen në ndjesitë e ngjyrave dhe dritës së larme që ajo ofron, dhe të lejojnë që perceptimet e tyre të mjedisit rrethues të ndryshojnë lehtë. Ndoshta, edhe të harxhojnë kohë pér reflektim të brendshëm. Siç ndodh shpesh me instalime të tillë, përjetuese dhe gjithëpërfshirëse *Synchronicity of Color Spiral for Kosovo (Sinkroniteti i spiralit të ngjyrave pér Kosovën)* plotësohet nga shikuesi që i sjell kuptimin e tij/saj - gjuhën, historinë, kujtesën veprës së artit. Si vlerësim i të ardhmes së ndritur të këtij vendi të ri, Sawyer e kishte menduar këtë vepër si festive: "një gjest tërheqës, jo kërcënues, dhe të gëzueshëm."

pojedinačna dela kao zbirku isečaka vizuelnog jezika sakupljenih iz njenog okruženja.

Još jedno naručeno delo, *Synchronicity of Color Spiral for Kosovo (Sinkronitet spirale boja za Kosovo)* autorke Margo Sojer, trajno je postavljeno na balkon ambasade. Ova instalacija, koja zapravo predstavlja stakleni zid koji se preliva u više boja i uvija poput spirale, poziva posetioce i zaposlene u ambasadi da stanu u središte ovog umetničkog dela, da se izlože šarolikosti boja i svetla koje ono pruža i da mu dozvole da suptilno izmeni njihovu percepciju okruženja. Moguće je da je to ujedno i vreme za introspekciju. Kao što je to čest slučaj sa takvim iskustvenim instalacijama koje zaokupljuju pažnju, umetničko delo *Synchronicity of Color Spiral for Kosovo (Sinkronitet spirale boja za Kosovo)* zaokružuje posmatrač koji učitava svoj smisao — jezik, istoriju, sećanja — u ovo umetničko delo. U znak priznanja svetle budućnosti ove mlade države, Sojer je svom delu namenila slavjenički karakter, ono predstavlja gest koji ukazuje na „poziv, sigurnost i radost“.

DIANA AL-HADID (born 1981)*Words from Mountains*, 2018Steel, fiberglass, polymer gypsum, plaster,
metal leaf, and pigmentDiptych, each panel: 84 × 90 × 4 in.,
approx. 125–150 lb. (213,4 × 228,6 × 10,2
cm, approx. 68 kg)

Diana Al-Hadid's sculptures, drawings, and relief wall works are inspired by a variety of visual sources, from Northern Renaissance paintings to works from the Islamic Golden Age. Her work often appears to be disintegrating, as if it is being eaten away or dissolved. Created through an additive process of dripping and pouring, the artist's layered gestures, lines, and marks meld to form a self-supporting structure.

Al-Hadid creates many of her pieces using polymer gypsum, a strong casting plaster that she reinforces with fiberglass. This allows the finished work to be peeled away from its backing, resulting in a free-floating, delicate lattice that exists somewhere between

DIANA AL-HADID (lindur në 1981)*Words from Mountains (Fjalë nga mal),* 2018Çelik, tekstil me fibër qelqi, gips polimeri,
suva, fletë metalike dhe pigmentPiktura modulare, secila tablo: 84 × 90 × 4 in.,
përafërsisht 125–150 lb. (213,4 × 228,6 ×
10,2 cm, përafërsisht 68 kg)

Skulpturat, vizatimet dhe punët e murit me reliev të Diana Al-Hadid frymëzohen prej një larmie burimesh pamore, nga pikturat e Rilindjes Veriore deri në veprat e epokës së artë islamë. Puna e saj shpesh duket se po shpërbëhet, sikur është brejtur ose tretur. Krijuar përmes një procesi shtesë të pikimit dhe derdhjes, gjestet, linjat dhe shenjat e shtresëzuara të artistit shkrihen për të formuar një strukturë të pavarur.

Al-Hadid krijon shumë prej punëve të saj duke përdorur gips polimeri, një suva allcie të cilën e përforcon me tekstilin me fibër qelqi. Kjo lejon që puna e përfunduar të zhvishet nga mbështetësja, duke rezultuar në një rrjetë delikate, që lëviz lirshëm e cila qëndron diku

DAJANA AL-HADID (rođena 1981)*Words from Mountains (Reči sa planina)*, 2018

Čelik, fiberglas, polimer gips, malter, listovi metala i boja

Diptih, svaki panel: 84 × 90 × 4 in.,
oko 125–150 lb. (213,4 × 228,6 × 10,2 cm,
oko 68 kg)

Skulpture, crteži i zidni reljefi Dajane Al-Hadid inspirisani su različitim vizuelnim izvorima, od slika iz perioda Severne renesanse do mnogih dela iz perioda Zlatnog doba islama. Često se čini da se njena dela raspadaju, kao da su pohabana ili rastvorena. Kreirani pomoću aditivnog procesa kapanja i izlivanja, slojevi nastali autorkinim pokretima, kao i linije i znakovi stupaju se i formiraju samostalnu strukturu.

Al-Hadid stvara mnoga svoja dela koristeći polimer gips, izdržljiv gipsani malter koji ona jača fiberglasom. Zahvaljujući tome, završena dela se mogu takoreći oljuštiti sa pozadine na kojoj su rađena, što daje nežnu rešetkastu strukturu koja se slobodno kreće,

painting and sculpture or, as the artist herself has observed, “between fresco and tapestry.” In certain instances, she applies pigment or gold leaf to the white gypsum, inflecting her ghostly apparitions with subtle traces of color.

One of three artists to have a site-specific commission for the U.S. Embassy in Pristina, Al-Hadid was inspired by the iconic bridge in the historic city of Prizren. Known as the Stone Bridge (or *Ura e Gurit*), the three-arched structure is thought to date from the late fifteenth century. When the riverbed was altered and a new road built in the 1960s, one side of the bridge was truncated and one arch was closed. In 1979, a catastrophic flood destroyed the bridge, but years later, conservation efforts from the local community resulted in the present-day, reconstructed *Ura e Gurit*.

In her imposing diptych, *Words from Mountains*, Al-Hadid rhymes the pitched incline of the bridge with the peaks of mountains rising behind it. This upward energy counters the dripping gypsum and general sense of dilapidation that emanates from her rendering of the bridge—a structure that has endured through centuries of disaster and decay.

midis pikturës dhe skulpturës ose, siç ka vënë në dukje vetë artistja, “midis afreskut dhe tapicerisë”. Në disa raste, ajo ka vendosur pigment ose fletë të artë në gipsin e bardhë, duke e modular paraqitjen e saj të zbehtë me gjurmë të lehta ngjyre.

Si një prej tre artistëve me porosi specifike të vendit për Ambasadën e Shteteve të Bashkuara në Prishtine, Al-Hadid u frymëzua nga ura ikonë në qytetin historik të Prizrenit. E njohur si Stone Bridge (ose *Ura e Gurit*), struktura me tri harqe mendohet se e ka origjinën nga fundi i shekullit të pesëmbëdhjetë. Kur shtrati i lumi u modifikua dhe një rrugë e re u ndërtua në vitin 1960, njëra anë e urës u pre dhe njëri hark u mbyll. Në vitin 1979, një përmbytje me përmasa katastrofale e shkatërrroi urën, por shumë vite më vonë, përpjekje për ruajtjen nga komuniteti vendas rezultoi në atë që sot është *Ura e Gurit* e rindërtuar.

Në pikturën e saj modulare me natyrë imponuese *Words from Mountains* (*Fjalë nga mal*), Al-Hadid krijon rimë midis vijës së pjerrët të urës me majat e maleve që ngrihen prapa saj. Kjo energji në rritje takon gipsin që pikon dhe ndjesinë e përgjithshme të shkatërrimit që buron nga pasqyrimi që ajo i bën urës - një strukturë që i ka rezistuar shkatërrimit dhe prishjes ndër shekuj.

nešto izmedu slike i skulpture, ili po rečima same autorke „izmedu freske i tapiserije“. U nekim slučajevima, autorka belom gipsu dodaje boju ili zlatne listicë, što vodi do toga da se u njenim prikazima stvari koje su nalik prividenjima mogu videti suptilni tragovi boje.

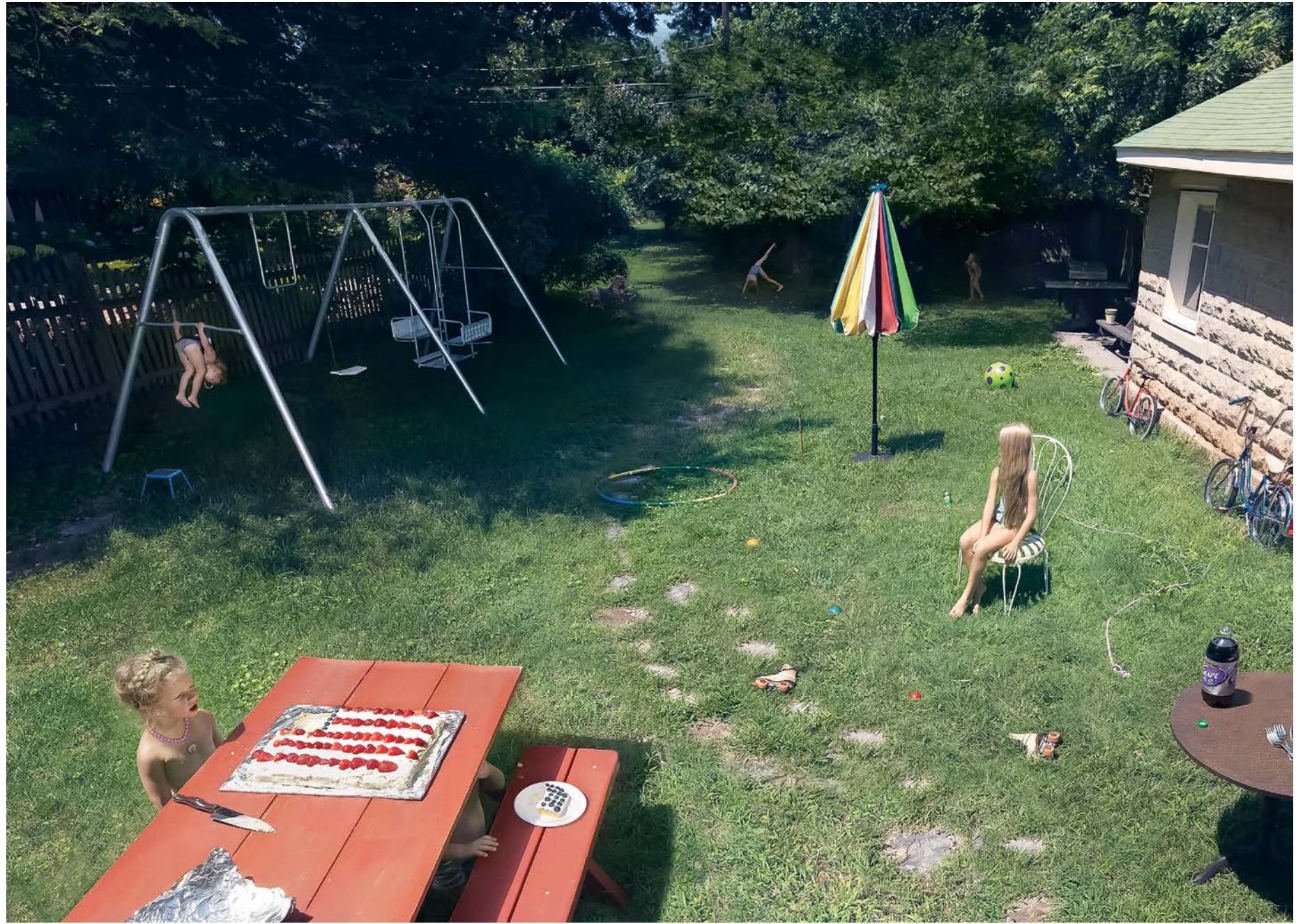
Kao jedna od troje umetnika koje je Ambasada Sjedinjenih Država u Prištini zamolila da namenski pripremi jedno delo, Al-Hadid je bila inspirisana legendarnim mostom u istorijskom gradu Prizrenu. Poznat je kao Kameni most (ili *Ura e Gurit*) i smatra se da ta gradevina sa tri lučna raspona datira s kraja XV veka. Kada je rečno korito bilo izmenjeno i kada je 1960-ih izgraden nov put, jedna strana mosta je skraćena, a jedan lučni raspon zatvoren. Godine 1979, katastrofalna poplava uništila je most, ali je trud lokalne zajednice godinama kasnije doveo do toga da most *Ura e Gurit* bude obnovljen u svom današnjem obliku.

U svom impozantnom diptihu, *Words from Mountains* (*Reči sa planina*), Al-Hadid uspostavlja rimu izmedu kosog nagiba mosta i planinskih vrhova u pozadini. Ova energija projektovana nagore sudara se sa slivanjem kapi gipsa i opštim utiskom oronulosti koji dolazi od njenog prikaza mosta — gradevine koja je preživela vekove katastrofa i propadanja.

Born in Aleppo, Syria, and raised in Cleveland, Ohio, Al-Hadid has had solo exhibitions at Brown University, Providence, Rhode Island; New York University Abu Dhabi Art Gallery, United Arab Emirates; the Vienna Secession Building, Austria; the Hammer Museum, Los Angeles, California; the Bronx Museum of the Arts, New York; and the Frist Art Museum, Nashville, Tennessee. Her work is included in numerous collections, including the deCordova Sculpture Park and Museum, Lincoln, Massachusetts; the Whitney Museum of American Art, New York; the Virginia Museum of Fine Arts, Richmond; the Museum of Fine Arts, Houston, Texas; and Weatherspoon Art Museum, Greensboro, North Carolina. She graduated with a Master of Fine Arts degree from Virginia Commonwealth University, Richmond. She has been the recipient of a Joan Mitchell Grant, a Louis Comfort Tiffany Grant, a New York Foundation for the Arts Grant, and a Pollock-Krasner Grant. She lives and works in New York City.

Lindur në Aleppo, Siri, dhe rritur në Cleveland, Ohio, Al-Hadid ka pasur eksposita vetëm të sajat në Universitetin Brown në Providence, Rhode Island; Galerinë e Arteve Abu Dhabi të Universitetit të New York-t, Emiratet e Bashkuara Arabe; Ndërtesën e Ndarjes së Vjenës në Austri, Muzeun Hammer në Los Angeles, Kaliforni; Muzeun e Arteve në Bronx, New York; dhe Muzeun Frist të Artit në Nashville, Tennessee. Puna e saj përfshin koleksione të shumta duke përfshirë Parkun dhe Muzeun e Skulpturave deCordova, Muzeun Whitney të Artit Amerikan në New York; Muzeun e Arteve të Bukura të Virginia-s në Richmond; Muzeun e Arteve të Bukura në Houston, Texas; dhe Muzeun e Artit Weatherspoon në Greensboro, North Carolina. Ajo u diplomua me diplomën Master në Artit e Bukura nga Universiteti i Komonuelthit të Virginia-s në Richmond. Ajo ka qenë përfituesja e Grantit Joan Mitchell, Grantit Comfort Tiffany, Grantit New York Foundation for the Arts, dhe Grantit Pollock-Krasner. Ajo jeton dhe punon në New York City.

Al-Hadid je rođena u Alepu, u Siriji, a odrasla je u Klivlendu, u Ohaju. Imala je samostalne izložbe na Univerzitetu Braun, u Providensu, na Roud Ajlandu; u umetničkoj galeriji Abu Dabi na Univerzitetu Njujork, u Ujedinjenim Arapskim Emiratima; u Zgradji Bečke secesije, u Austriji; u Muzeju Hamer, u Los Andelesu, u Kaliforniji; u Muzeju umetnosti Bronks, u Njujorku; i u Muzeju umetnosti Frist, u Nešvilu, u Tenesiju. Njeni radovi su uključeni u brojne kolekcije, uključujući i Park skulptura i muzej deCordova, u Linkolnu, u Masačusetsu; Muzej američke umetnosti Vitni, u Njujorku; Muzej lepih umetnosti Virdžinija, u Ričmondu; Muzej lepih umetnosti, u Hjustonu, u Teksasu; i Muzej umetnosti Vederspun, Grinzboro, u Severnoj Karolini. Magistrirala je likovnu umetnost na Univerzitetu Virdžinija Komonvelt, u Ričmondu. Primalac je stipendija Džoun Mičel, Luis Komfort Tifani, Fondacije Njujorka za umetnost i stipendije Polok-Krasner. Živi i radi u Njujorku.

JULIE BLACKMON (born 1966)

Flag Cake, 2016

Photograph, ed. of 10

22 × 31 in. (55,9 × 78,7 cm)

Lost Mitten, 2010

Photograph, ed. of 25

22 × 29 in. (55,9 × 73,7 cm)

Concert, 2010

Photograph, ed. of 25

22 × 31 in. (55,9 × 78,7 cm)

JULIE BLACKMON (lindur në 1966)

Flag Cake (Torta e flamurit), 2016

Fotografi, botim prej 10 copash

22 × 31 in. (55,9 × 78,7 cm)

Lost Mitten (Dorashka e humbur), 2010

Fotografi, botim prej 25 copash

22 × 29 in. (55,9 × 73,7 cm)

Concert (Koncerti), 2010

Fotografi, botim prej 25 copash

22 × 31 in. (55,9 × 78,7 cm)

DŽULI BLEKMON (rodena 1966)

Flag Cake (Torta sa zastavom), 2016

Fotografija, edicija od 10

22 × 31 in. (55,9 × 78,7 cm)

Lost Mitten (Izgubljena rukavica), 2010

Fotografija, edicija od 25

22 × 29 in. (55,9 × 73,7 cm)

Concert (Koncert), 2010

Fotografija, edicija od 25

22 × 31 in. (55,9 × 78,7 cm)

Photographer Julie Blackmon specializes in tautly composed and finely tuned depictions of domestic disarray. However, she does not pre-plan and stage these tableaux, in contrast to photographers like Jeff Wall or Gregory Crewdson, with whom she is sometimes compared. Blackmon works with child models (often her own family), and she responds to their improvisation and to happy accidents. Despite the perfect execution of her finished works, she has admitted that there is a considerable degree of trial and error in making her photographs.

She is strongly influenced by seventeenth-century Dutch Golden Age painters such as Pieter de Hooch and Jan Steen, who painted

Fotografja Julie Blackmon është e specializuar në përshkrime të kompozuara me kujdes dhe të sinkronizuara me finesë të turbullimit të brendshëm. Megjithatë, ajo nuk bën planifikim paraprak apo vendosje në skenë të këtyre tablove, në ndryshim nga fotografë si Jeff Wall ose Gregory Crewdson me të cilët e krahasonjnë ndonjëherë. Blackmon punon me modele fëmijë (shpesh me vetë familjen e saj), dhe ajo u përgjigjet improvizimeve të tyre dhe të papriturave të këndshme. Me gjithë realizimin e përsosur të punëve të saj të përfunduara, ajo ka pranuar se ka një shkallë të konsiderueshme provash dhe gabimesh në realizimin e fotografive të saj.

Specijalnost fotografa Džuli Blekmon predstavljaju besprehorno komponovani i fino podešeni prikazi nereda u domaćinstvu. Medutim, ona ne planira niti postavlja takvu scenografiju, za razliku od fotografa kao što su Džef Vol ili Gregori Krudson, sa kojima je nekada porede. Blekmon radi sa dečjim modelima (često su to članovi njene porodice) i reaguje na njihovu improvizaciju i zgode. Iako deluje da su njeni završeni radovi savršeno realizovani, ona priznaje da pravi mnogo pokušaja i grešaka dok snima svoje fotografije.

Pod snažnim je uticajem slikara iz XVII veka koji pripadaju Zlatnom dobu holandskog slikarstva, kao što su Piter de Hoh i Jan

lively scenes filled with humorous detail and narrative incident. “A Jan Steen household” has become a term, especially in the Netherlands, to describe a messy and happily chaotic home. The oldest of nine children, Blackmon is herself now the mother of three children. It was only after they were born that she took up photography, initially taking photographs of them, and then broadening her subjects to more generalized reflections of families and modern parenting.

As a mother, Blackmon is attuned to the pressures exerted by society on parents to constantly supervise and protect their children from a world considered by critics to be increasingly hostile and unsafe. She recognizes the vital importance of those invaluable—and usually unseen—moments when children play and learn on their own, unsupervised by their parents. In Blackmon’s photographs, peril is often implied, but never seriously entertained. These wistful scenes seem as if they are filtered through someone’s memory of their happy childhood, although they are steeped in the aesthetics and customs of the American Midwest. They are also, in some ways, universal, even mythic in their reinterpretation of familiar narratives.

Ajo është ndikuar fort nga piktorët holandezë të Epokës së Artë të shekullit të shtatëmbëdhjetë si Pieter de Hooch dhe Jan Steen, të cilët pikturuan skena të gjalla plot detaje argëtuese dhe incidente rrëfimtare. “Një familje Jan Steen” është kthyer në shprehje, sidomos në Holandë, për të përshkruar një shtëpi të rrëmujshme dhe lumturisht kaotike. Më e madhja nga nëntë fëmijë, Blackmon tani është vetë nëna e tre fëmijëve. Vetëm pasi ata lindën, ajo filloi të merrej me fotografi, fillimisht duke u bërë fotografi atyre, dhe më pas duke zgjeruar temat e saj në reflektive më të përgjithësuara të familjeve dhe prindërimit bashkëkohor.

Si nënë, Blackmon është e vetëdijshme ndaj presioneve që ushtrohen nga shoqëria mbi prindërit për të mbikëqyrur dhe mbrojtur vazhdimesh fëmijët e tyre nga një botë të cilën kritikët e konsiderojnë gjithnjë e më armiqësore dhe të pasigurt. Ajo e pranon rëndësinë jetike të atyre momenteve të paçmuara dhe zakonisht të padukshme kur fëmijët luajnë dhe mësojnë të vetëm, pa u mbikëqyrur nga prindërit e tyre. Në fotografitë e Blackmon, rreziku është nganjëherë i nënkuptuar, por asnjëherë i mbajtur seriozisht në vëmendje. Skenat që të fusin në mendime duket sikur filtrohen përmes kujtimeve

Sten, koji je slikao živopisne scene ispunjene duhovitim detaljima i dogadajima koji su prave priče. Fraza „Jan Sten domaćinstvo“ se naročito u Holandiji ustalila kao izraz kojim se opisuje neuredan i haotičan, ali srećan dom. Blekmon je najstarije od devetoro dece svojih roditelja, a danas i je sama majka troje dece. Počela je da se bavi fotografijom tek nakon što su se njena deca rodila, slikajući najpre njih i zatim proširujući opseg tema kojim se bavi na uopštenije refleksije porodice i savremenog roditeljstva.

Budući da je majka, Blekmon pokazuje razumevanje za pritiske kojima savremeno društvo izlaže roditelje u smislu neprestanog nadzora i zaštite njihove dece od okruženja za koje kritičari smatraju da postaje sve nesigurnije i opasnije. Ona prepoznaje izuzetnu važnost neprocenjivih — i obično neopaženih — trenutaka kada se deca igraju i samostalno uče, bez nadzora svojih roditelja. Na njenim fotografijama opasnost je često nagovesta, ali nikada nije u ozbiljnog fokusu. Ovi nostalgični prizori deluju kao da su filtrirani kroz nečije uspomene na sopstveno srećno detinjstvo, premda su prožeti estetikom i običajima američkog Srednjeg zapada. Oni su takođe, na neki način, univerzalni, pa čak i mitski u svojoj reinterpretaciji porodičnih narativa.

PRISTINA, KOSOVO 21

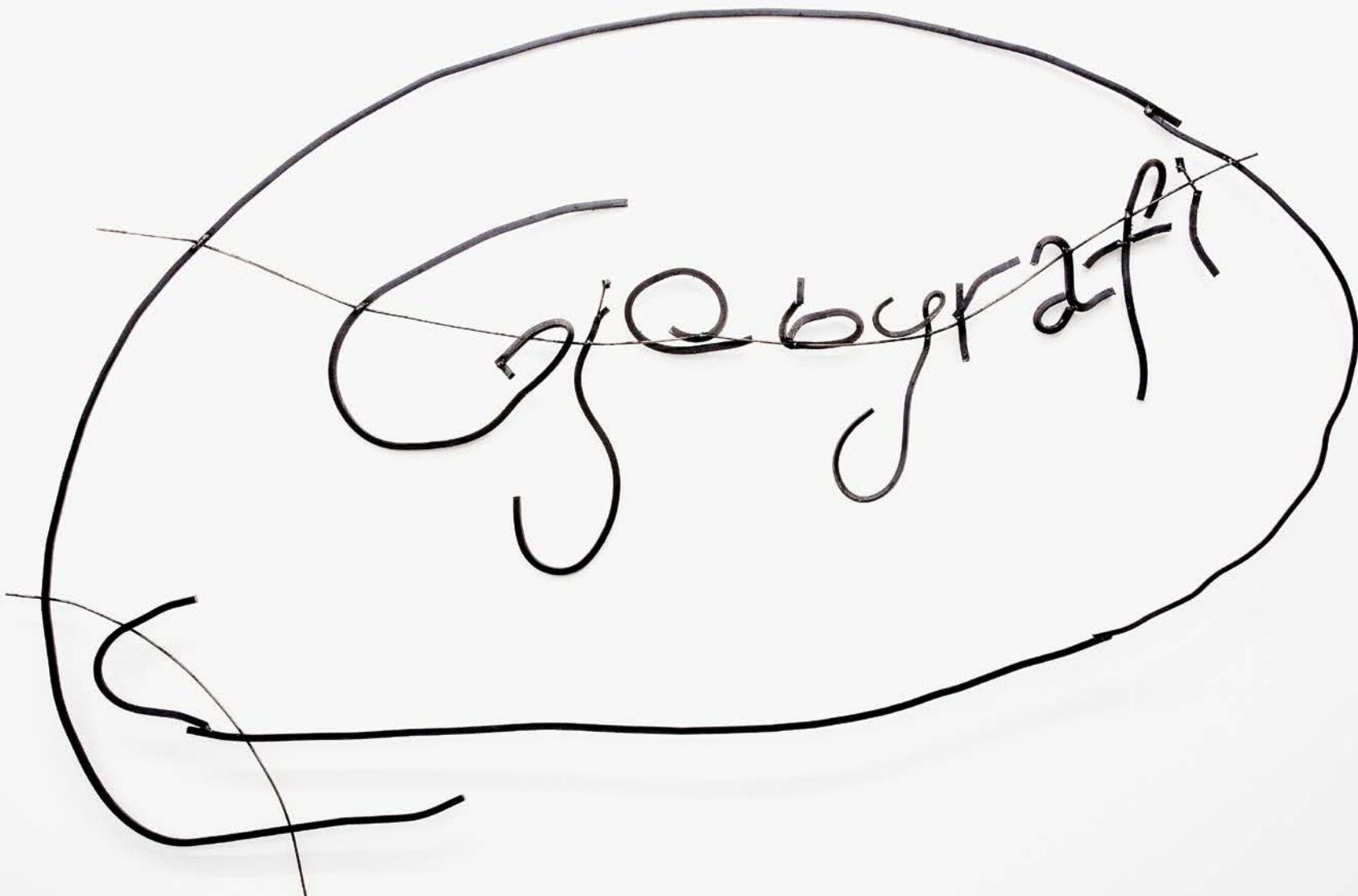

Blackmon studied at Missouri State University, Springfield, and has exhibited at Robert Mann Gallery, New York; Crystal Bridges Museum of American Art, Bentonville, Arkansas; and the Everson Museum of Art, Syracuse, New York. She has been the recipient of various awards, including first prize from the Santa Fe Center for Photography in the Project Competition. Her work is in the collections of the Cleveland Museum of Art, Ohio; Kemper Museum of Contemporary Art, Kansas City, Missouri; the Museum of Contemporary Photography at Columbia College, Chicago, Illinois; Museum of Fine Arts, Houston, Texas; and the Portland Art Museum, Oregon; among others.

që dikush ka nga fëmijëria e lumbur, edhe pse ato janë të zhytura në estetikën dhe zakonet e Midwest-it Amerikan. Ato janë edhe universale, në disa mënyra, madje edhe mitike në interpretimin rishtas të rrëfimeve të njohura.

Blackmon i kreu studimet në Universitetin Shtetëror të Missouri-t në Springfield, dhe ka eksposuar punët e saj në Galerinë Robert Mann në New York; Muzeun e Artit Amerikan Crystal Bridges në Bentonville, Arkansas; dhe Muzeun e Artit Everson në Syracuse, New York. Ajo ka qenë fituesja e disa çmimeve, duke përfshirë çmimin e parë nga Qendra e Santa Fe-së për Fotografi në Konkursin e Projektit. Puna e saj është e pranishme në koleksionet e Muzeut të Artit të Cleveland-it, Ohio; Muzeun Kemper të Artit Bashkëkohor në Kansas City, Missouri; Muzeun e Fotografisë Bashkëkohore në Kolegin Colombia, Chicago, Illinois; Muzeun e Arteve të Bukura në Houston, Texas; dhe Muzeun e Artit të Portland-it në Oregon; midis të tjera.

Blekmon je pohadala Državni univerzitet Misuri, Springfield, i imala je izložbe u galeriji Robert Men, u Njujorku; u Muzeju američke umetnosti Kristal Bridžiz, u Bentonvilu, u Arkanzasu; i u Muzeju umetnosti Everson, u Sirakuzi, u Njujorku. Dobitnik je mnogih nagrada, uključujući i prvu nagradu Santa Fe centra za fotografiju na konkursu za projekte. Njeni radovi su uključeni u kolekcije Muzeja umetnosti Klivlend, u Ohaju; Muzeja savremene umetnosti Kemper, u Kanzas Sitiju, u Misuri; Muzeja savremene fotografije na Kolumbija koledžu, u Čikagu, u Illinoisu; Muzeja lepih umetnosti, u Hjustonu, u Teksasu; i Muzeja umetnosti Portland, u Oregonu; kao i mnogih drugih muzeja.

PETRIT HALILAJ (born 1986)*Abetare (Geografi)*, 2015

Steel sculpture

35 7/16 × 55 1/8 in. (90 × 140 cm)

When he was twelve years old, at the outbreak of the Kosovo War in 1998, Petrit Halilaj and his family fled their homeland in Kostërrc, near the rural Kosovan village of Runik. After living for a time in Pristina, Halilaj moved to study in Milan, and now divides his time between Italy, Germany, and Kosovo.

Halilaj's work reflects the history of his homeland, and the displacement of so many of its population, through narratives and materials that are deeply personal to him. For Art Basel in 2011, he excavated sixty tons of earth from the hillside where his childhood home once stood and shipped it to the art fair in Switzerland where it filled his gallery's booth wall-to-wall. The rectangular dirt hole in Kostërrc, unwitnessed except in an accompanying

PETRIT HALILAJ (lindur në 1986)*Abetare (Geografi)*, 2015

Skulpturë çeliku

35 7/16 × 55 1/8 in. (90 × 140 cm)

Kur ishte dymbëdhjetë vjeç, me shpërthimin e luftës së Kosovës në vitin 1998, Petrit Halilaj dhe familja e tij u arratisën nga atdheu i tyre në Kostërrc, afër fshatit rural të Runiku-t në Kosovë. Pasi jetoi për njëfarë kohe në Prishtinë, Halilaj u zhvendos në Milano me studime, dhe tani e ndan kohën e tij midis Italisë, Gjermanisë, dhe Kosovës.

Puna e Halilajt reflekton historinë e atdheut të tij, dhe shpërnguljen e shumë prej popullit të tij, përmes rrëfimeve dhe materialeve që janë thellësish personale për të. Për panairin Art Basel 2011, ai gërmoi gjashtëdhjetë ton dhe nga faqja e kodrës kur qëndronte një herë e një kohë shtëpia e tij e fëmijërisë dhe e dërgoi atë në panairin e Artit në Zvicër ku dheu mbushi hapësirën e tij të galerisë nga njëri mur në tjetrin. Gropa drejtkëndore e

PETRIT HALILAJ (rođen 1986)*Abetare (Geografi)*, 2015

Čelična skulptura

35 7/16 × 55 1/8 in. (90 × 140 cm)

Kada je imao 12 godina, na početku rata na Kosovu 1998, Petrit Halilaj i njegova porodica morali su da napuste svoj dom u Kostrcu, koji se nalazi blizu sela Runik na Kosovu. Nakon što je neko vreme živeo u Prištini, Halilaj se preselio u Milano da bi tamo studirao, a danas radi u Italiji, Nemačkoj i na Kosovu.

Halilajevi radovi reflektuju istoriju njegove domovine, kao i raseljavanje velikog dela njenog stanovništa, putem narativa i materijala koji za njega imaju duboko lično značenje. Za sajam umetnosti Art Basel 2011, iskopao je 60 tona zemlje sa padine na kojoj se nekada nalazila njegova kuća i transportovao je na sajam umetnosti u Švajcarsku, gde je tom zemljom napunio svoj izlagački prostor, od zida do zida. Jama pravougaonog oblika u Kostrcu, koja je

photograph, was a poignant evocation of the absent house and everything it had once contained.

While installation and video are Halilaj's primary media, he has also produced participatory, event-based projects. In 2018, he organized a theatrical performance involving over one hundred local actors, musicians, and villagers in the square in front of the former House of Culture in Runik, which had not been active since 1989. The props and sets, many of which were made from materials reclaimed from the ruined building, were later reconfigured by the artist into a sculptural installation, *Shkrepëtima* (Lightning Bolt), at Zentrum Paul Klee, Bern, Switzerland, and the Fondazione Merz, Turin, Italy. As a result of Halilaj's project, Runik's House of Culture was placed under civic protection.

Halilaj has said that in Runik, "the borders between fiction and reality were always so unclear." This is partly, he says, because of the loss of so much local historical and archival information during the war. Instead, folk stories and oral histories became supremely important. Many of Halilaj's works have compelling narratives attached to them, such as his series *Abetare*, part of which is

dheut në Kostërrc, e cila nuk është parë nga askush përveçse në fotografinë shoqëruuese, ishte një përjetim prekës i shtëpisë që nuk është më dhe gjithçkaje që ajo mbante dikur.

Ndërkojë që instalimi dhe videot janë mjeti primar i komunikimit të Halilajt, ai ka përgatitur edhe projekte pjesëmarrëse të bazuara në ngjarjet. Në vitin 2018, ai organizoi një interpretim teatral që përfshinte mbi njëqind aktorë vendas, muzikantë, banorë të fshatit në sheshin përpara ish-Shtëpisë së Kulturës në Runik e cila nuk kishte pasur veprimitari që prej vitit 1989. Vendet dhe skenat, shumë prej të cilave janë bërë prej materialeve të rikuperuar nga ndërtesat e rrënuara, më vonë u konfiguruan rishtas nga artisti për të krijuar një instalim skulpture, *Shkrepëtima* (Lightning Bolt), në muzeun Zentrum Paul Klee në Bern, Zvicër, dhe në Fondazione Merz, Torino, Itali. Si rezultat i projektit të Halilajt, Shtëpia e Kulturës në Runik u vendos nën mbrojtjen qytetare.

Halilaj ka thënë se në Runik, "kufijtë midis fantazisë dhe realitetit ishin gjithmonë aq të paqarta". Ai thotë se kjo ndodh pjesërisht për shkak të humbjes së shumë prej informacionit vendas historik dhe arkivor gjatë luftës. Në vend të tyre, historitë folklorike dhe gojëdhënat u bënë jashtëzakonisht të

jedino zabeležena na pratećoj fotografiji, bila je bolno podsećanje na kuću koje više nema, kao i na sve što se nekada nalazilo u njoj.

Iako su instalacija i video-snimci primarni mediji koje Halilaj koristi, on se služi i performansima sa odredenim brojem učesnika. Godine 2018, organizovao je jednu vrstu pozorišne predstave u koju je bilo uključeno više od stotinu lokalnih glumaca, muzičara i seljana i koja je bila izvedena na trgu ispred nekadašnjeg Doma kulture u Runiku, koji je zatvoren još 1989. Rekvizite i elemente scenografije, od kojih su mnogi bili napravljeni od materijala sačuvanih iz oronule zgrade Doma kulture, umetnik je kasnije iskoristio da napravi skulpturalnu instalaciju, *Shkrepëtima* (Munja), u Centru Paul Kle, u Bernu, u Švajcarskoj, i u Fondaciji Merc, u Torinu, u Italiji. Zahvaljujući Halilajevom projektu, Dom kulture u Runiku zvanično je postao zaštićeno zdanje.

Halilaj je rekao da je u Runiku, „granica izmedu fikcije i realnosti uvek bila nejasna“. Prema njegovim rečima, jedan od razloga je to što je tokom rata izgubljeno mnogo istorijske i arhivske grade. Zato su narodna i usmena predanja postala toliko važna. Mnogi Halilajevi radovi povezani su sa upečatljivim pričama, kao što je to slučaj sa njegovom

included in this collection at the U.S. Embassy in Pristina. In 2010, Halilaj returned to Runik, a day before the school he had once attended was demolished. He salvaged the desks from the building and later made enlargements, using thin steel rods, of examples of graffiti carved on them by students. Halilaj's art simultaneously highlights the erasure of historical documents and actively works to preserve it.

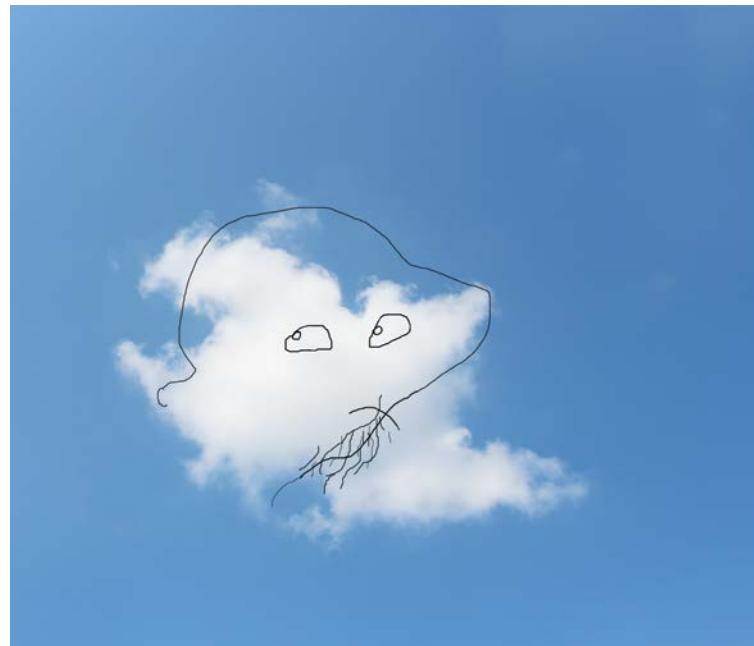
In 2013, Halilaj represented Kosovo for the first-ever Kosovan Pavilion at the 55th Venice Biennale. At the 57th Venice Biennale, he received the Mario Merz Prize and a special mention from the Biennale jury. In 2019, he participated in the Lyon Biennale. He has had solo exhibitions at the New Museum, New York; the Fondazione Merz, Turin, Italy; the Zentrum Paul Klee, Bern, Switzerland; the Hammer Museum, Los Angeles, California; the Pirelli Hangar Bicocca, Milan, Italy; the Kölnischer Kunstverein, Cologne, Germany; the Bundeskunsthalle, Bonn, Germany; the Center for Contemporary Art and the National Gallery of Kosovo, both in Pristina.

rëndësishme. Shumë prej punëve të Halilajt kanë të bashkangjitura në to rrëfime bindëse, si seria e tij *Abetare*, një pjesë e të cilit është përfshirë në këtë koleksion në Ambasadën e Shteteve të Bashkuara në Prishtinë. Në vitin 2010, Halilaj u rikthyen në Runik, një ditë përpara se shkolla që ai kishte ndjekur dikur të shembej. Ai shpëtoi bankat nga ndërtesa dhe më vonë zmadhoi, duke përdorur shufra të holla çeliku, shembuj të vizatimeve të gdhendura mbi to nga studentët. Arti i Halilajt nxjerr njëkohësisht në pah fshirjen e dokumenteve historike dhe punon pa reshtur për t'i ruajtur ato.

Në vitin 2013, Halilaj përfaqësoi Kosovën për pavijonin e parë kushtuar Kosovës në Bienalen e 55-të të Venecias. Në Bienalen e 57-të të Venecias, ai mori çmimin Mario Merz dhe u përmend në mënyrë të veçantë nga juria e Bienales. Në vitin 2019, ai mori pjesë në Bienalen e Lionit. Ai ka hapur ekspozita vetëm të tija në Muzeun e Ri në New York; Fondazione Merz në Torino, Itali; muzeun Zentrum Paul Klee në Bern, Zvicër; Muzeun Hammer, në Los Angeles, Kaliforni; galeritë Pirelli Hangar Bicocca në Milano, Itali; muzeun Kölnischer Kunstverein në Kéln, Gjermani; muzeun Bundeskunsthalle në Bonn, Gjermani; Qendrën për Artin Bashkëkohor dhe Galerinë Kombëtare të Kosovës të dyja në Prishtinë.

serijom *Abetare*, čiji je deo uključen u ovu kolekciju Ambasade SAD u Prištini. Godine 2010, Halilaj se vratio u Runik, dan uoči rušenja škole u koju je nekada išao. Uspeo je da iz škole iznese školske klupe, a kasnije je koristeći čelične šipke napravio uvećanu reprodukciju nekih natpisa koje su učenici urezali na klupe. Halilaj svojom umetnošću u isto vreme naglašava nestajanje istorijskih dokumenata i aktivno nastoji da ih sačuva.

Godine 2013, Halilaj je predstavljao Kosovo u prvom Paviljonu Kosova na 55. Bijenalu u Veneciji. Na 57. Bijenalu u Veneciji, dobio je nagradu Mario Merc i pohvalu žirija. Godine 2019, učestvovao je na Bijenalu u Lionu. Imao je samostalne izložbe u Novom muzeju, u Njujorku; u Fondaciji Merc, u Torinu, u Italiji; u Centru Paul Kle, u Bernu, u Švajcarskoj; u Muzeju Hamer, u Los Andelesu, u Kaliforniji; u Bikoka Pireli hangaru, u Milanu, u Italiji; u galeriji Udruženja umetnika Kelna, u Kelnu, u Nemačkoj; u izložbenom prostoru Bundeskunsthalle, u Bonu, u Nemačkoj; u Centru za savremenu umetnost i Nacionalnoj galeriji Kosova, obe ustanove su u Prištini.

FLAKA HALITI (born 1982)

*I See a Face. Do You See a Face. #01, #02,
#03, #04, #07, #08, #10, 2014*

Digital photograph, edited, mounted on
PVC-Forex board

Each: 33 7/16 x 39 3/8 in. (85 x 100 cm)

FLAKA HALITI (lindur në 1982)

*I See a Face. Do You See a Face. (Unë shoh
një fytyrë. A sheh ndonjë fytyrë.) #01, #02,
#03, #04, #07, #08, #10, 2014*

Fotografi digjitale, e modifikuar, e montuar në
pllakë Forex prej Polivinil Kloruri (PVC)

Secila: 33 7/16 x 39 3/8 in. (85 x 100 cm)

FLJAKA HALITI (rodena 1982)

*I See a Face. Do You See a Face. (Vidim lice.
Da li ti vidiš lice.) #01, #02, #03, #04, #07,
#08, #10, 2014*

Digitalna fotografija, obradena, postavljena na
PVC-Forex ploču

Svaka: 33 7/16 x 39 3/8 in. (85 x 100 cm)

The fanciful game of pointing out clouds that resemble particular shapes (An elephant! A fish!) played by children—and by some adults, too—probably dates back centuries. Pristina-born Flaka Haliti's series of digital prints, based on this near-universal pastime, *I See a Face. Do You See a Face.*, depicts sketches of comical faces drawn by the artist over photographs she took of fluffy, white clouds drifting across flawless, deep blue skies.

The irony in Haliti's series is that the faces bear almost no correspondence to the clouds. Nobody other than the artist would have perceived the same characters in these amorphous white shapes. It is humorous but with serious intention; throughout Haliti's work, in diverse media, she reflects on the efforts of human civilization to impose structure, order, and boundaries onto a world that is constantly shifting and evolving.

Haliti's installation *Speculating on the Blue* (2015), made for the Pavilion of the Republic of Kosovo at the 56th Venice Biennale, featured skeletal steel structures on a floor of deep blue sand. The metal objects were modeled on the kinds of security walls that prevent free movement across national or regional borders. The blue ground that

Loja e fantazisë ku tregon retë që përngjajnë me forma të veçanta (Një elefant! Një peshk!) luajtur nga fëmijët, si edhe nga disa të rritur, mbase e ka origjinën disa shekuj përpresa. E lindur në Prishtinë Flaka Haliti me serinë e saj të stampimeve digjitale, që bazohen në veprimitari argëtuese pothuaj universale, *I See a Face. Do You See a Face. (Unë shoh një fytyrë. A sheh ndonjë fytyrë.)*, paraqet skica të fytyrave komike të vizatuara nga artistja mbi fotografi që ajo u ka bërë reve të bardha në formë pambuku që lëvizin nëpër qiellin e përsosur me kaltërsi të thellë.

Ironia në serinë e Halitit qëndron në atë që fytyrat pothuaj se nuk i korrespondojnë fare reve. Askush përvèç artistit nuk do të perceptonte të njëjtat personazhe në këto forma të bardha amorfë. Ka nota humor por me një synim serioz; gjatë gjithë punës së Halitit, me mjete të larmishme komunikimi, ajo reflekton mbi përpjekjet e civilizimit njerëzor për të imponuar strukturë, rregull dhe kufij mbi një botë që vazhdimesht zhvendoset dhe është në evoluim.

Instalimi i Halitit *Speculating on the Blue (Duke arsyetuar mbi blunë)* (2015), i krijuar për Paviljonin e Republikës së Kosovës në Bienalen e 56-të të Venecias, paraqiti struktura skeletore prej çeliku në një dysheme me rërë bluje të thellë. Objektet metalike

Maštovita igra pronalaženja oblaka koji podsećaju na određeni oblik (Eno slona! Ribe!) koju igraju deca — a i neki odrasli — verovatno je vekovima stara. Serija digitalne štampe Fljake Haliti, rodene u Prištini, zasnovana je na ovom skoro univerzalnom vidu razonode i nosi naziv *I See a Face. Do You See a Face. (Vidim lice. Da li ti vidiš lice.)*, prikazujući skice komičnih lica koje je autorka nacrtala preko svojih fotografija lepršavih, belih oblaka koji lagano plove savršeno tamnoplavim nebom.

Ironija u njenoj seriji je u tome što lica nemaju skoro nikakve sličnosti sa oblacima. Niko drugi, osim umetnice ne bi mogao da zamisli ista lica u ovim amorfним, belim oblicima. Duhovito jeste, ali sa ozbiljnom namerom; u svom celokupnom radu, služeći se različitim medijima, Haliti promišlja o trudu ljudske civilizacije da nametne strukturu, red i granice svetu koji se neprestano menja i evoluira.

Njena instalacija *Speculating on the Blue (Razmišljanje o plavetnilu)* (2015), napravljena za Paviljon Republike Kosovo na 56. Bijenal u Veneciji, prikazuje čeličnu skeletnu konstrukciju koja se nalazi na podu pokrivenom tamno plavim peskom. Metalni delovi su oblikovani kao sigurnosni zidovi koji

drifted around their bases corresponded, as with the clouds in *I See a Face. Do You See a Face.*, to natural forces that are beautifully uncontrolled.

Haliti was born Pristina, Kosovo, and now lives in Munich, Germany. She completed her graduate studies at the College of Fine Arts, Städelschule in Frankfurt am Main. In 2015, she was the recipient of the Ars Viva Prize, and was a scholarship holder at the Villa Romana, Florence, in 2017. In 2019, she was included in the Fellbach Triennial for sculpture, where she received the Ludwig Gies Prize, and was also nominated for the Preis der Nationalgalerie. She has had solo exhibitions at museums and institutions including mumok – Museum moderner Kunst Stiftung Ludwig Wien, Vienna, Austria; National Gallery of Kosovo, Pristina; S.A.L.T.S. Kunstverein Birsfelden, Basel, Switzerland; Kunsthalle Lingen, Lingen, Germany; Kunsthaus Bregenz, Bregenz, Austria; Kunstfenster im Haus der Deutschen Wirtschaft, Berlin, Germany; Kunsthaus Hamburg, Hamburg, Germany; and the National Gallery, Tirana, Albania. In 2018, Haliti participated in Public Art Munich and the Busan Biennale in South Korea.

u modeluan mbi llojet e mureve të sigurisë që parandalojnë lëvizjen e lirë nëpër kufijtë kombëtarë apo rajonalë. Toka blu që lëvizte rrëth bazave të tyre korrespondonte, ashtu si retë në *I See a Face. Do You See a Face. (Unë shoh një fytyrë. A sheh ndonjë fytyrë.)*, me fuqitë natyrore aq bukur të pakontrolluara.

Haliti ka lindur në Prishtinë, Kosovë, dhe tani jeton në Munih, Gjermani. Ajo i përfundoi studimet e saj pasuniversitare në Kolegjin e Arteve të Bukura, Städelschule në Frankfurt am Main. Në vitin 2015, mori çmimin Ars Viva, dhe ishte përfituese e bursës në Villa Romana, Firence në vitin 2017. Në vitin 2019, ajo u përfshi në ekspositën Fellbach Triennial për skulpturë, ku mori çmimin Ludwig Gies, dhe po ashtu u propozua për Preis der Nationalgalerie. Ajo ka pasur eksposita vetëm të sajat nëpër muze dhe institucione duke përfshirë mumok (Museum Moderner Kunst) në Vjenë, Austri; Galerinë Kombëtare të Kosovës, Prishtinë; S.A.L.T.S. Kunstverein Birsfelden, Basel, Zvicër; Kunsthalle Lingen, Lingen, Gjermani; Kunsthaus Bregenz, Bregenz, Austri; Kunstfenster im Haus der Deutschen Wirtschaft, Berlin, Gjermani; Kunsthaus Hamburg, Hamburg, Gjermani; dhe Galerinë Kombëtare, Tiranë, Shqipëri. Në vitin 2018, Haliti mori pjesë në programin Public Art Munich (Arti publik në Munih) dhe në Bienalen Busan në Korean e Jugut.

sprečavaju slobodno kretanje preko državnih i regionalnih granica. Nanosi plavog peska oko osnove tih zidova odgovaraju, kao što je to slučaj u seriji *I See a Face. Do You See a Face. (Vidim lice. Da li ti vidiš lice.)*, prirodnim silama koje na predivan način ostaju neukrocene.

Haliti je rođena u Prištini, na Kosovu, a sada živi u Minhenu, u Nemačkoj. Završila je svoje studije na Koledžu lepih umetnosti, Štedelšule u Frankfurtu na Majni. Godine 2015, dobila je nagradu Ars Viva, a 2017. bila je stipendista Vile Romana, u Firenci. Godine 2019, bila je uvrštena u Trijenale u Felbahu za skulpturu, gde je dobila nagradu Ludvig Gis, a bila je nominovana i za nagradu Nacionalne galerije. Imala je samostalne izložbe u mnogim muzejima i ustanovama, medu kojima su Muzej savremene umetnosti, u Beču, u Austriji; Nacionalna galerija Kosova, Priština; S.A.L.T.S. Umetničko udruženje Birsfelden, u Bazelu, u Švajcarskoj; Umetnička galerija Lingen, u Lingenu, u Nemačkoj; Umetnička kuća Bregenc, u Bregencu, u Austriji; Kunstfenster im Haus der Deutschen Wirtschaft, u Berlinu, u Nemačkoj; Umetnička kuća Hamburg, u Hamburgu, u Nemačkoj; i Nacionalna galerija, u Tirani, u Albaniji. Godine 2018, Haliti je učestvovala u festivalu Umetnost u javnom prostoru Minheni i na Bijenalni u Busanu u Južnoj Koreji.

ENVER HOXHAJ (born 1968)*Untitled*, undated

Oil on canvas

78 ¾ × 59 ½ in. (200 × 150 cm)

Untitled, undated

Oil on canvas

78 ¾ × 59 ½ in. (200 × 150 cm)

Painter Enver Hoxhaj remains inspired by the past, present, and future of Prizren, Kosovo, the place of his birth. Historically, a meeting place of different cultures and religions, the picturesque city has been badly damaged by recent conflict. While the doorways, passages, minarets, rooftops, domes, and bridges of old-town Prizren may inform Hoxhaj's work, his paintings are as much evocations of the artist's memory of his hometown as they are reflections of its contemporary appearance.

ENVER HOXHAJ (lindur në 1968)*Pa titull*, pa datë

Vaj në kanavacë

78 ¾ × 59 ½ in. (200 × 150 cm)

Pa titull, pa datë

Vaj në kanavacë

78 ¾ × 59 ½ in. (200 × 150 cm)

ENVER HODŽAJ (roden 1968)*Bez naziva*, bez datuma

Ulje na platnu

78 ¾ × 59 ½ in. (200 × 150 cm)

Bez naziva, bez datuma

Ulje na platnu

78 ¾ × 59 ½ in. (200 × 150 cm)

Piktori Enver Hoxhaj mbetet i frysmeuar nga e kaluara, e tashmja dhe e ardhmja e Prizrenit, Kosovë, vendi i tij i lindjes.

Historikisht, një vend takimi për kulturat dhe fetë e ndryshme, qyteti piktoresk është dëmtuar rëndë nga konfliktet e kohëve të fundit. Ndërkohë që portat, rrugët e kalimit, minaret, çatitë, kupolat dhe urat e qytetit të vjetër të Prizrenit mund t'i jep formë punës së Hoxhajt, pikturat e tij janë po aq një ndjellje e kujtesës së artistit përvendlindjen e tij, sa edhe reflektimë të pamjes së saj bashkëkohore.

Slikar Enver Hodžaj ostaje inspirisan prošlošću, sadašnjošću i budućnošću Prizrena, svojim mestom rođenja. Istoriski gledano, taj živopisni grad predstavlja mesto gde se sreću različite kulture i religije, ali je pretrpeo ogromna razaranja tokom nedavnog konfliktta. Dok vrata, prolazi, minareti, krovovi, kupole i mostovi starog Prizrena služe kao inspiracija za Hodžajev rad, njegove slike predstavljaju evociranje umetnikovih uspomena na rodni grad, ali u istoj meri i jednu vrstu promišljanja o njegovom današnjem izgledu.

Painter Esat Valla, Hoxhaj's former teacher, wrote that Hoxhaj "ruins" Prizren's buildings and "from the ruins he takes proper values for a modern picture." Valla's observation is twofold. On one hand, he implies that painterly abstraction, by its very nature, contains an element of destruction, that the painter reduces a subject through abstraction in the same way that natural entropy (or human violence) might reduce a building to rubble. Hoxhaj himself has spoken of "dismantling reality" in his painting. But Valla also strikes an optimistic note: that from these ruins—figurative or actual—comes the possibility for a future-facing, progressive vision.

Hoxhaj's two untitled oil paintings in the collection are both equally large and executed in troweled, scraped, and dripped paint, in palettes dominated by blues and reds. Both belong to the series *My Prizren*. However, they are quite different. One is readily identifiable as a cityscape—and is even, to those familiar with it, recognizable as Prizren, featuring the seventeenth-century Sinan Pasha mosque and the hilltop citadel which looms over the city. Hoxhaj's other painting is predominantly abstract, although when compared with the previous picture, it assumes some solidity of a

Piktori Esat Valla, mësues i mëparshëm i Hoxhajt, ka shkruar se Hoxhaj "shemb" ndërtesat e Prizrenit dhe "nga rrënojat ai përfton vlerat e duhura për një pikturë moderne". Vëzhgimet e Vallës janë të dyfishta. Nga njëra anë, ai nënkupton se abstraksioni në pikturë, për nga vetë natyra, përmban një element shkatërrimi, se piktori e zvogëlon një subjekt përmes abstraksionit në të njëjtën mënyrë që entropia natyrore (ose dhuna njerëzore) mund të katandisë një ndërtesë në rrënoja. Vetë Hoxhaj ka folur për "zbërthim të realitetit" në pikurat e tij. Por Valla fut edhe nota optimiste: se nga këto rrënoja, qoftë figurative apo faktike, vjen mundësia për një vizion përparimtar me fytyrë nga e ardhmjë.

Dy pikurat e patitulluara të vajit në koleksion janë njëlloj të mëdha dhe ekzekutohen me mistri, me bojë të gërvishtrur e të pikuar, në paleta ku mbizotëron ngjyra e kaltër dhe ajo e kuqe. Të dyja i përkasin serisë *My Prizren* (*Prizreni im*). Sidoqoftë, ato janë krejt të ndryshme. Njëra është lehtësisht e identifikueshme si peizazh i qytetit dhe njihet edhe nga ata që janë të familjarizuar me të, si Prizreni, duke paraqitur xhaminë e Shekullit të shtatëmbëdhjetë të Sinan Pashës dhe kështjellën në majë të kodrës që bie mbi qytet. Piktura tjetër e Hoxhajt është kryesisht abstrakte, edhe pse kur krahasohet

Slikar Esat Vala, Hodžajev nekadašni učitelj, napisao je da Hodžaj „ruši“ gradevine Prizrena i „u tim ruševinama nalazi prave vrednosti za savremeno slikearstvo“. Njegov komentar se može posmatrati na dva načina. S jedne strane, on ukazuje na to da apstraktно slikarstvo, po svojoj prirodi, ima jednu notu destruktivnosti, to jest da putem apstrakcije slikar svodi predmet na neki jednostavni oblik baš kao što i prirodna entropija (ili ljudsko nasilje) može svesti gradevinu na gomilu ruševina. I sam Hodžaj govori o „demontaži stvarnosti“ u svojim slikama. Ali Vala takođe podvlači jednu pozitivnu poruku: te ruševine — figurativne ili doslovne — nude mogućnost za jednu progresivnu viziju okrenutu budućnosti.

Hodžajeva dva bezimena ulja na platnu u ovoj kolekciji iste su veličine i realizovana su brisanjem, struganjem i kapljanjem boje, u paletama kojima dominiraju plavi i crveni tonovi. Obe slike pripadaju seriji *My Prizren* (*Moj Prizren*). Medutim, one se veoma razlikuju. Na jednoj od njih se lako mogu prepoznati obrisi grada — oni koji su bolje upućeni mogu prepoznati Prizren sa Sinan-pašinom džamijom koja datira iz XVII veka i tvrdavom na uzvišenju koje se nadvija nad tim gradom. Druga Hodžajeva slika je pretežno apstraktna iako u poređenju sa

building situated on a dominant horizon. Hoxhaj pursues parallel projects—abstract and representational painting—in his effort to capture all aspects and nuances of this ancient and complex city.

Hoxhaj graduated with a master's degree from the University of Pristina, Kosovo, studying under Esat Valla and Nagip Berisha. He has exhibited widely in Kosovo and internationally in Fort Worth, Texas; Zurich, Switzerland; and Ankara, Turkey. In 2016, he exhibited his cycle *My Prizren* at the Historical Museum of Tirana, Albania. A professor at both AAB University in Pristina and Mati Logoreci School in Prizren, Hoxhaj is also a founder of the Arte Nuovo Gallery in Prizren.

me tablonë e mëparshme, ajo merr njëfarë qëndrueshmërie të një ndërtese të vendosur në një horizont mbizotërues. Hoxhaj ndjek projekte paralele - pikture abstrakte dhe përfaqësuese - në përpjekjen e tij për të kapur të gjitha aspektet dhe nuancat e këtij qyteti antik dhe kompleks.

Hoxhaj është diplomuar me një diplomë Master nga Universiteti i Prishtinës, Kosovë duke studuar nën mbikëqyrjen e Esat Vallës dhe Nagip Berishës. Ai ka ekspozuar gjerësisht në Kosovë dhe jashtë saj në Fort Worth, Texas; Cyrih, Zvicër; dhe Ankara, Turqi. Në vitin 2016, ai ekspozoi ciklin e tij *My Prizren (Prizreni im)* në muzeun historik të Tiranës, Shqipëri. Profesor si në Universitetin AAB në Prishtinë ashtu edhe në Shkollën Logoreci në Prizren, Hoxhaj është edhe themelues i Galerisë Arte Nuovo në Prizren.

prethodnom ima odredenu meru stabilnosti koja dolazi od gradevine koja se vidi na dominantnom horizontu. Hodžaj stremi paralelnim projektima — apstraktnom i reprezentativnom slikarstvu — u nastojanju da uhvati sve aspekte i nijanse ovog drevnog i kompleksnog grada.

Hodžaj je magistrirao na Univerzitetu u Prištini, na Kosovu, studirajući kod Esata Vale i Nagipa Beriše. Imao je mnoge izložbe na Kosovu i širom sveta u Fort Vortu, u Teksasu; u Cirihi, u Švajcarskoj; i u Ankari, u Turskoj. Godine 2016, imao je izložbu svog ciklusa *My Prizren (Moj Prizren)* u Istorijском музеју у Тирани, у Албанији. Hodžaj radi kao profesor na AAB Univerzitetu u Prištini i u školi Mati Logoreci u Prizrenu, a ujedno je i osnivač galerije Arte Nuovo u Prizrenu.

GYÖNGY LAKY (born 1944)

Seek, 2016

Various branches, commercial wood, acrylic
paint, bullets for building (trim screws)

64 × 36 × 4 in. (162,6 × 91,4 × 10,2 cm)

GYÖNGY LAKY (lindur në 1944)

Seek (Kërko), 2016

Degë të ndryshme, dru komersial, bojë
akrilike, plumba për ndërtim (vida
prerëse)

64 × 36 × 4 in. (162,6 × 91,4 × 10,2 cm)

ĐENĐI LAKI (rodena 1944)

Seek (Potraga), 2016

Različite grane, komercijalno drvo, akrilne
boje, šrafovi sa malom glavom

64 × 36 × 4 in. (162,6 × 91,4 × 10,2 cm)

At the age of five, in the wake of the Second World War, Gyöngy Laky emigrated with her family from Budapest, Hungary, to the United States. She spoke Hungarian and German and soon became fluent in English. During her career as an esteemed and widely exhibited sculptor, she has worked in several countries, from India to Colombia, the Philippines to Sweden, Bulgaria to China. In the 1960s, she ran a gallery in California devoted to Chinese painting. Perhaps as a consequence of her uniquely global perspective, language—its capacity for both sense and nonsense, for ambiguity and precision—has remained a consistent subject in her art.

Laky works with humble materials not usually associated with fine art to create sculptures that are entirely transparent about the techniques of their production. In *Seek*, colorfully painted sections of twigs and branches intertwine with visible screws to create a pleasingly curvaceous question mark. Laky is highly selective about the

Në moshën pesë vjeçare, në vazhdën e Luftës së Dytë Botërore, Gyöngy Laky emigroi me familjen e saj nga Budapesti, Hungaria, në Shtetet e Bashkuara. Ajo fliste hungarisht dhe gjermanisht dhe shumë shpejt filloj të fliste rrjedhshëm anglisht. Gjatë karrierës së saj si një skulptore me famë dhe eksposuar gjërësisht, ajo ka punuar në disa vende, nga India deri në Kolumbi, nga Filipinet deri në Suedi, nga Bullgaria në Kinë. Në vitet 1960, ajo drejtoi një galeri në Kaliforni kushtuar piktures kinezë. Ndoshta si pasojë e perspektivës së saj unike globale, gjuha dhe fuqia e saj mbi logjikën dhe marrëzinë, mbi paqartësinë dhe saktësinë, ka mbetur një temë e qëndrueshme në artin e saj.

Laky punon me materiale modeste që zakonisht nuk janë të lidhura me artet e bukura për të krijuar skulptura që janë plotësisht transparente në lidhje me teknikat e prodhimit të tyre. Në *Seek* (*Kérko*), seksione të lyera me ngjyra të shkarpave dhe degëve ndërthuren me vida të dukshme për të krijuar një pikëpyetje të lakuar këndshëm.

Kada je imala pet godina, u osvit Drugog svetskog rata, Đendži Laki je sa svojom porodicom napustila Budimpeštu, u Mađarskoj, i emigrirala u Sjedinjene Države. Govorila je nemački i madarski, a ubrzo je tečno govorila i engleski. Tokom svoje karijere uvaženog vajara sa velikim brojem izložbi, radila je u nekoliko zemalja, od Indije do Kolumbije, od Filipina do Švedske, od Bugarske do Kine. Tokom 1960-ih, vodila je galeriju kineskih slika u Kaliforniji. Možda je kao posledica njenog jedinstvenog globalnog iskustva, jezik — sa svojim potencijalom za smisao i besmisao, preciznost i neodredenost — ostao tema kojom se njena umetnost dosledno bavi.

Lakijeva koristi jednostavne materijale koji se obično ne dovode u vezu sa lepom umetnošću kako bi napravila skulpture kod kojih je tehnika izrade sasvim očigledna. Za svoj rad *Seek* (*Potraga*) koristila je šareno obojene grančice i grane koje je preplela i fiksirala šrafovima kako bi napravila ljupko izvijen upitnik. Ona je veoma pažljiva kada je

fonts she uses in her work, which contribute to her understanding of language as an aesthetic and sociological phenomenon as well as a semantic one.

As with so many of her works, *Seek* is at once graphically direct, especially in the simplicity of its construction, and enigmatically resistant to a single message or meaning. In other pieces, she has represented ampersands, exclamation points, currency symbols, arrows, and individual letters from diverse alphabets. She has even formed complete words—‘NOW’, ‘OK’, ‘YES’, ‘NO’, for instance—as well as several pieces using the word ‘WAR’. In none of these, however, can the word or letter be read as a particular message. Rather, words and letters for Laky are akin to surrealist found objects, which through her isolation and representation are shown to be stranger and more mysterious than we ever realized.

That is not to say that Laky’s work is without meaning or content. Environmentalism is a chief concern, which often comes through in her choice of recycled or natural materials. Her work is also fundamentally anti-nationalistic, transcending the divisions caused not only by borders but also by linguistic differences.

Laky është shumë selektive në lidhje me shkronjat që përdor në punën e saj, të cilat kontribuojnë në mënyrën sesi ajo e kupton gjuhën si një fenomen estetik dhe sociologjik, si dhe semantik.

Ashtu si me shumë prej veprave të saj, *Seek* (*Kërko*) është njëherësh i drejtpërdrejtë nga ana grafike, veçanërisht në thjeshtësinë e konstruksionit të tij, si edhe i reziston në mënyrë enigmatike një mesazhi ose kuptimi të vetëm. Në punë të tjera, ajo ka paraqitur simbole “&”, pikëçuditje, simbole monedhash, shigjeta dhe germa të veçanta nga alfabetë të ndryshme. Ajo madje ka formuar edhe fjalë të plota: “TANI”, “OK”, “PO”, “JO”, për shembull, si edhe disa punë duke përdorur fjalën “LUFTË”. Sidoqoftë, në asnjë prej këtyre, fjala ose germa nuk mund të lexohet si një mesazh i veçantë. Përkundrazi, fjalët dhe germat për Laky-n janë të ngjashme me objektet e zbuluara surrealistë, të cilat përmes izolimit dhe paraqitjes së saj shfaqen më të çuditshme dhe më misterioze nga sa e kemi kuptuar më parë.

Kjo nuk do të thotë se puna e Laky-t është pa kuptim ose pa përbajtje. Ambientalizmi përbën një shqetësim kryesor, i cili shpesh vjen përmes zgjedhjes së saj të materialeve të ricikluara ose natyrore. Punë e saj është

reč o izboru fontova koje koristi, što doprinosi njenom videnju jezika kao estetskog, sociološkog, ali i semantičkog fenomena.

Kao što je to često slučaj sa njenim radovima, *Seek* (*Potraga*) je grafički direktna, naročito po jednostavnosti svoje strukture, ali i enigmatski otporna na učitavanje samo jedne poruke ili značenja. U drugim radovima, umetnica je prikazala ampersand (&), uzvičnike, simbole valuta, strelice i pojedinačna slova iz raznih alfabetë. Ponekad je čak formirala kompletne reči — na primer, ‘SADA’, ‘OK’, ‘DA’, ‘NE’ — kao i nekoliko radova koristeći reč ‘RAT’. Medutim, ni u jednom od tih slučajeva reč ili slovo ne mogu biti pročitani kao neka konkretna poruka. Naprotiv, autorka smatra da su reči i slova slični nadrealno pronadеним predmetima, za koje shvatamo na osnovu načina na koji ih je ona izdvojila i prikazala da su daleko zagonetniji i misteriozniji nego što smo mislili.

Naravno, to ne znači da su njena dela lišena značenja ili sadržaja. Briga o prirodnjoj sredini je glavno pitanje, koje se često ogleda u njenom izboru recikliranog ili prirodnog materijala. Njeni radovi su takođe fundamentalno antinacionalistički, nadilazeći podele izazvane ne samo granicama već i jezičkim razlikama. Premda je moguće da

While her sculptures featuring words or symbols may point to the causes of these divisions, other abstract pieces—especially her ongoing series of bowls and vessels—suggest the unifying forces of collectivity, togetherness, and transcendence.

Laky's work has been included in exhibitions in the United States, Canada, France, Sweden, Italy, Holland, Austria, Germany, Bulgaria, Switzerland, Lithuania, Colombia, the Philippines, and China, and in solo exhibitions in England, Spain, Denmark, and Hungary. Her work is in collections throughout Europe and the United States, including the San Francisco Museum of Modern Art, California; the Smithsonian American Art Museum, Washington D.C.; the Philadelphia Museum of Art, Pennsylvania; and the Oakland Museum, California. Laky, a professor emeritus at the University of California, Davis, founded the internationally recognized Fiberworks Center for the Textile Arts in Berkeley.

gjithashtu thellësish antinacionaliste, duke kapërcyer ndarjet e shkaktuara jo vetëm nga kufijtë, por edhe nga dallimet gjuhësore. Ndërkohë që skulpturat e saj të cilat paraqesin fjalë ose simbole mund të venë në pah shkaqet e këtyre ndarjeve, pjesë të tjera abstrakte, veçanërisht seritë e saj të vazhdueshme të tasave dhe enëve të sjellin ndërmend forcat bashkuese të kolektivitetit, bashkësisë dhe transcendentës.

Puna e Laky-t është përfshirë në eksposita në Shtetet e Bashkuara, Kanada, Francë, Suedi, Itali, Holandë, Austri, Gjermani, Bullgari, Zvicër, Lituani, Kolumbi, Filipine, dhe Kinë, si dhe në eksposita vetëm të sajat në Angli, Spanjë, Danimarkë, dhe Hungari. Puna e saj është në koleksione në të gjithë Evropën dhe Shtetet e Bashkuara, përfshirë Muzeun e Artit Modern në San Francisko, Kaliforni; Muzeun Smithsonian të Artit Amerikan në Washington D.C.; Muzeun e Artit në Filadelfia, Pensilvani; dhe Muzeun Oakland në Kaliforni. Laky, e cila është profesoreshë emeritus në Universitetin e Kalifornisë, Davis, themeloi Qendrën Fiberworks për Artet Tekstile të njohur ndëkombëtarisht në Berkeley.

njene skulpture u vidu odredenih reči ili simbola ukazuju na uzroke tih podela, druga apstraktna dela — naročito njena tekuća serija činija i posuda — ukazuju na objedinjavajuće snage kolektivnosti, zajedništva i izdizanja.

Autorkini radovi su uključeni u izložbe u Sjedinjenim Državama, Kanadi, Francuskoj, Švedskoj, Italiji, Holandiji, Austriji, Nemačkoj, Bugarskoj, Švajcarskoj, Litvaniji, Kolumbiji, Filipinima, Kini, dok su samostalne izložbe priredene u Engleskoj, Španiji, Danskoj i Madarskoj. Njena dela su zastupljena i u kolekcijama širom Evrope i Sjedinjenih Država, uključujući i kolekciju u Muzeju savremene umetnosti u San Francisku, u Kaliforniji; Muzeju američke umetnosti Smitsonian, u Vašingtonu, u Okrugu Kolumbija; Muzeju umetnosti Filadelfije, u Pensilvaniji i u Muzeju Oaklunda, u Kaliforniji. Lakijeva, profesor emeritus na Univerzitetu Kalifornija, u Dejvisu, osnivač je medunarodno priznatog Fiberworks centra za tekstilnu umetnost u Berkliju.

EVA LEWITT (born 1985)

Untitled (B8), 2018

Polyurethane foam, latex, and plastic

89 ¾ × 86 ½ × 2 ¾ in. (228 × 220 × 7 cm)

EVA LEWITT (lindur nē 1985)

Pa titull (B8), 2018

Shkumë poliuretani, lateks dhe plastike

89 ¾ × 86 ½ × 2 ¾ in. (228 × 220 × 7 cm)

EVA LEVIT (rodena 1985)

Bez naziva (B8), 2018

Poliuretanska pena, lateks i plastika

89 ¾ × 86 ½ × 2 ¾ in. (228 × 220 × 7 cm)

Eva LeWitt has said that she wants her work “to be light on its toes” but also “to be earning its keep—to be working.” With these two somewhat enigmatic statements, she outlines the basic parameters of her site-specific installations and sculptures. Her work is visually and formally delicate, inclining towards gentle colors and transparent or translucent materials such as acetate, latex, Plexiglas, and mesh. Often it is physically light, too, as with her pieces that incorporate blocks of soft molded foam. It is subtly responsive to its surroundings, adapting and contributing to the interiors it is installed within. While her work usually stops short of being utilitarian, it nevertheless evokes certain architectural fittings or furnishings such as curtains, valances, screens, wall-dividers, or window shades.

Eva LeWitt ka thënë se ajo dëshiron që puna e saj “të lëvizë me hijeshi”, por gjithashtu “t’ia vlejë investimi, të funksionojetë”. Me këto dy deklarata disi enigmatike, ajo përshkruan parametrat themelorë të instalimeve dhe skulpturave të saj specifike përvendin. Puna e saj është delikate nga ana pamore dhe ajo formale, me prirje drejt ngjyrave të buta dhe materialeve transparente ose të tejdukshme siç janë acetati, lateksi, pleksiglassi dhe rrjeta. Shpesh ajo është edhe fizikisht e lehtë, ashtu si copat e saj që përbajnë bloqe të shkumës të butë së cilës i është dhënë formë. Ajo reagon në mënyrë të hollë ndaj mjedisit, duke u përshtatur dhe duke kontribuar në brendësi të vendit ku është instaluar. Ndërkoqë që puna e saj zakonisht ndalet së qeni utilitare, ajo prapëseprapë sjell pajisje të

Eva Levit kaže kako želi da njena dela „budu lagana na svojim nožnim prstima“, ali i da „zarađuju za sebe — da rade“. Ovim dvema donekle zagonetnim izjavama, može se reći da je izložila osnovne parametre svojih instalacija i skulptura na specifičnim lokacijama. Njen rad je vizuelno i formalno delikatan, inklinirajući prema nežnim bojama i prozirnim materjalima kao što su acetat, lateks, pleksiglas i rupičasto platno. Često su njena dela i fizički lagana, kao na primer njeni radovi za koje je koristila blokove meke i oblikovane pene. Oni suptilno deluju na svoje okruženje, prilagodavajući se i doprinoseći enterijeru u kom su postavljeni. Premda njeni radovi nemaju upotrebnu vrednost, ipak evociraju neke arhitektoniske elemente kao što su zavese, zastori, zidne pregrade ili roletne.

Untitled (B8), LeWitt's piece hanging in the U.S. Embassy in Pristina, is one of thirteen elements from an immersive untitled installation made for gallery VI, VII in Oslo, Norway. Originally, it formed a continuous hanging curtain of different colored latex and plastic strips that made it impossible to tell where one section ended and another began. The section *Untitled (B8)* shows two different colors overlapping. The hand-cut strips are looped over hand-molded rectangular blocks of foam and weighted with circular blocks below; the entire construction is installed without glue, held in place only by the balance and tension of its materials.

LeWitt grew up amongst art and artists. Her father is well-known conceptual artist Sol LeWitt, whose work is associated with process art, typically consisting only of instructions to be executed each time a piece is installed. As a student, she was greatly influenced by her teacher Judy Pfaff, an artist who works intuitively and spontaneously to make room-filling installations. Later, LeWitt worked as an assistant for Tara Donovan, another artist known for installations that use masses of material to dominate a space. Her art, while retaining some of the restraint and apparent

caktuara arkitektonike ose orendi të tilla si perdet, frudat, rrjetat, ndarjet e mureve ose grilat e dritareve.

Pa titull (B8), puna e LeWitt's e varur në Ambasadën e Shteteve të Bashkuara në Prishtinë, është një prej trembëdhjetë elementeve nga një instalim gjithëpërfsirës i patitulluar i bërë për galerinë VI, VII in Oslo, Norvegji. Fillimisht, ajo formoi një perde të pandëprerë që varej prej lateksi dhe shiritash plastikë me ngjyra të ndryshme që e bënte të pamundur të dallohej se ku mbaronte një pjesë dhe ku fillonte një tjetër. Pjesa *Pa titull (B8)* tregon dy ngjyra të ndryshme që mbivendosen. Shiritat e prerë me dorë janë mbështjellë me blloqe drejtkëndëshe prej shkume të cilave u është dhënë formë me dorë dhe mbahen nga poshtë me blloqe rrethore; i gjithë konstruktioni është i instaluar pa zam, dhe mbahet në vend vetëm nga ekuilibri dhe tensioni i materialeve të tij.

LeWitt u rrit në mesin e artit dhe artistëve. Babai i saj është artisti i mirënjohur konceptual Sol LeWitt, puna e të cilit është e lidhur me artin e procesit, që zakonisht përbëhet vetëm nga udhëzimet që duhen ekzekutuar sa herë që instalohet një pjesë. Kur ishte studente, ajo u ndikua shumë nga mësuesja e saj Judy Pfaff, një artiste që

Bez naziva (B8), autorkino delo koje se nalazi u Ambasadi SAD u Prištini, predstavlja jedan od 13 elemenata koji pripadaju njenoj impresivnoj instalaciji priredenoj za galeriju VI, VII u Oslu, u Norveškoj. Prvobitno je predstavljalo neprekinutu obešenu zavesu napravljenu od lateksa različitih boja i plastičnih traka, gde je bilo nemoguće odrediti na kom se mestu jedna celina završava a druga počinje. Sekcija *Bez naziva (B8)* prikazuje preklapanje dve boje. Ručno iseçene trake su zavezane za ručno oblikovane pravougaone blokove pene i zategnute nadole pomoću okruglih blokova; čitava konstrukcija je postavljena bez upotrebe lepka, drži se na okupu zahvaljujući ravnoteži i zategnutosti materijala od kojih je napravljena.

Levit je od detinjstva bila okružena umetnošću i umetnicima. Njen otac je čuveni konceptualni umetnik Sol Levit, čiji je rad povezan sa procesnom umetnošću, koja se tipično sastoji samo od instrukcija koje treba slediti svaki put kada se delo postavi. Tokom njenog studiranja, na nju je veoma uticala njena profesorka Džudi Faf, umetnica koja radi intuitivno i spontano u kreiranju instalacija koje ispunjavaju izložbeni prostor. Levit je kasnije radila kao asistent Tare Donovan, još jedne umetnice poznate po tome što za svoje instalacije koristi ogromne

simplicity of her father's, is also sensuous and handmade, unapologetically decorative, and materially playful.

LeWitt was born in Spoleto, Italy, and was raised in Italy and the United States. She studied at Bard College, Annandale-on-Hudson, New York. She has had solo exhibitions at the Institute of Contemporary Art, Boston, Massachusetts; the Aldrich Contemporary Art Museum, Ridgefield, Connecticut; the Jewish Museum, New York; and VI, VII, Oslo. Her work is in the collections of the Kistefos Museum, Jevnaker, Norway, and X Museum, Beijing, China. She lives and works in New York.

punon me intuitë dhe në mënyrë spontane për të bërë instalime për mbushjen e dhomave. Më vonë, LeWitt punoi si asistente për Tara Donovan, një tjetër artiste e njohur për instalime që përdorin materiale me shumicë për të dominuar një hapësirë. Arti i saj, ndërkohë ruan një pjesë të përbajtjes dhe thjeshtësisë së dukshme të babait të saj, prek gjithashtu edhe shqisat dhe është i punuar me dorë, qëllimisht dekorativ dhe lozonjar nga ana e materialeve.

LeWitt lindi në Spoleto, Itali dhe u rrit në Itali dhe Shtetet e Bashkuara. Ajo studioi në Kolegjin Bard, Annandale-on-Hudson, New York. Ajo ka pasur eksposita të sajat në Institutin e Artit Bashkëkohor në Boston, Massachusetts; Muzeun e Artit Bashkëkohor Aldrich në Ridgefield, Connecticut; Muzeu Hebre në New York; dhe VI, VII, Oslo. Puna e saj është e pranishme në koleksionet e Muzeut Kistefos në Jevnaker, Norvegji, dhe Muzeun X në Pekin, Kinë. Ajo jeton dhe punon në New York.

koliçine materijala koji dominira izložbenim prostorom. U svojoj umetnosti je zadržala izvesnu uzdržanost i prividnu jednostavnost umetnosti svog oca, ali je njena umetnost takođe senzualna i ručno radena, beskompromisno dekorativna i razigrana kada je reč o materijalima.

Levit je rođena u Spoletu, u Italiji, a odrastala je u Italiji i Sjedinjenim Državama. Studirala je na Bard Koledžu, u Anandelu na Hadsonu, u državi Njujork. Samostalne izložbe imala je u Institutu za savremenu umetnost, u Bostonu, u Masačusetsu; Muzej savremene umetnosti Oldrič, u Ridžfildu, u Konektikatu; u Jevrejskom muzeju, u Njujorku; i u galeriji VI, VII, u Oslu. Njeni radovi su deo kolekcija u Muzeju Kšištof, u Jevnakeru, u Norveškoj, i Muzeju X, u Pekingu, u Kini. Živi i radi u Njujorku.

ESHREF QAHILI (born 1960)*Unforgettable Image*, 2014

Oil on canvas

38 $\frac{1}{10}$ x 55 $\frac{1}{10}$ in. (99 x 142 cm)*Children's Museum*, 2016

Acrylic on canvas, collage

39 $\frac{3}{8}$ x 27 $\frac{3}{5}$ in. (100 x 70 cm)

(Unillustrated)

Painter Eshref Qahili, born in Rahovicë, is one of Kosovo's most significant living artists. His semi-abstract paintings often evoke spaces seen from an elevated viewpoint: sometimes interiors, sometimes landscapes, and sometimes urban panoramas. In *Children's Museum*, he reproduced the diagram used by a sports analyst to describe a soccer match, adopting an imagined bird's-eye view of the pitch. In certain paintings, recognizable motifs such as pieces of furniture or other homewares are set against soft-edged fields of color. Elsewhere, human figures (or details of bodies) populate expressionistic tableaux. Through abstraction,

ESHREF QAHILI (lindur në 1960)*Unforgettable Image (Imazh i paharrueshëm)*,

2014

Vaj në kanavacë

38 $\frac{1}{10}$ x 55 $\frac{1}{10}$ in. (99 x 142 cm)*Children's Museum (Muzeu i fëmijëve)*, 2016

Bojë akrilike në kanavacë, kolazh

39 $\frac{3}{8}$ x 27 $\frac{3}{5}$ in. (100 x 70 cm)

(I paushtuar)

EŠREF ĆAHILI (rođen 1960)*Unforgettable Image (Nezaboravna slika)*,

2014

Ulje na platnu

38 $\frac{1}{10}$ x 55 $\frac{1}{10}$ in. (99 x 142 cm)*Children's Museum (Dečji muzej)*, 2016

Akrilne boje na platnu, kolaž

39 $\frac{3}{8}$ x 27 $\frac{3}{5}$ in. (100 x 70 cm)

(Neosloženo)

Slikar Ešref Ćahili, rođen u Oraovici, jeste jedan od najznačajnijih kosovskih živih umetnika. Njegove poluapstraktne slike često evociraju prostore videne sa nekog užvišenja: ponekad su to enterijeri, ponekad pejzaži, a nekada urbane panorame. U delu *Children's Museum (Dečji muzej)*, reprodukovao je dijagram koji koriste sportski analitičari za opis fudbalske utakmice, usvajajući zamišljenu ptičju perspektivu fudbalskog terena. Na nekim slikama su prepoznatljivi motivi kao što su delovi nameštaja ili druge stvari u kući postavljeni nasuprot pozadine blagih kontura ili boja. Na drugim slikama prikazane

Qahili implies the distancing effects of memory: forms become generalized, and less readily identifiable, as if removed not only by time but also by space. His brushwork moves between sharp, precisely drawn marks and loose, broad gestures.

While much of his work internalizes the period of conflict in Kosovo, he aims to reflect both positive and negative forces in his paintings and represent the constant fight for a better vision of the world. He acknowledges the influence of sociologist Erving Goffman, whose theory of dramaturgy concerns the difference in the way humans behave when “onstage”—that is, performing in a public social context—and “backstage,” when they are alone or with intimate confidants. “No one really knows what happens behind the curtains,” Qahili writes.

Qahili, a professor of drawing at the Faculty of Arts, University of Pristina, Kosovo, studied at the Academy of Figurative Arts, Pristina, under distinguished painter, novelist, and poet Rexhep Ferri—an artist whose style clearly influenced his own. He has had several solo and group exhibitions, including the Eastern Mediterranean University, Cyprus; the Museum of Contemporary Art, Skopje, North Macedonia; Varna City Art Gallery, Bulgaria;

shtëpiake kanë si sfond fushat plot ngjyra të zbutura në skaje. Diku tjetër, figurat njerëzore (ose detajet e trupave) mbushin tablonë ekspresioniste. Përmes abstraksionit, Qahili nënkuption efektet distancuese të kujtesës: format bëhen të përgjithësuara dhe më pak të identifikueshme, sikur fshihen jo vetëm nga koha, por edhe nga hapësira. Furça e tij lëviz midis shenjave të mprehta e të hequra me saktësi dhe gjesteve të lirshme dhe të plota.

Ndërkojë që pjesa më e madhe e punës së tij integron periudhën e konfliktit në Kosovë, ai synon të pasqyrojë në pikturat e tij, si forcat pozitive, ashtu edhe ato negative dhe të paraqesë luftën e vazhdueshme për një vizion më të mirë të botës. Ai pranon ndikimin e sociologut Erving Goffman, teoria e dramaturjisë e të cilit ka të bëjë me ndryshimin në mënyrën se si njerëzit sillen kur janë “në skenë”, pra se si interpretojnë në një kontekst shoqëror publik, dhe në “prapaskenë”, kur ata janë vetëm ose me persona të besuar. “Askush nuk e di se çfarë ndodh pas perdeve,” shkruan Qahili.

Qahili, profesor i vizatimit në Fakultetin e Arteve, Universiteti i Prishtinës, Kosovë, studioi në Akademinë e Arteve Figurative, Prishtinë, nën mbikëqyrjen e piktorit të shquar, novelistit dhe poetit Rexhep Ferri -

su ljudske figure (ili detalji na telima). Putem apstrakcije, Ćahili ukazuje na izvesnu distancu sećanja: oblici postaju uopšteniji i ne toliko prepoznatljivi, kao da su uklonjeni ne samo vremenski već i prostorno. Njegovi potezi četkicom kreću se izmedu oštih i preciznih i opuštenih i širokih.

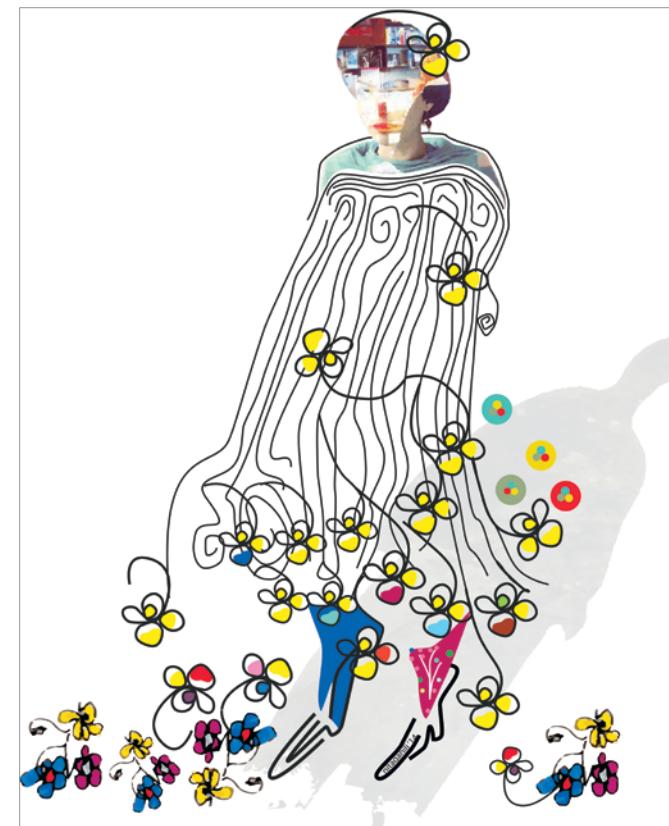
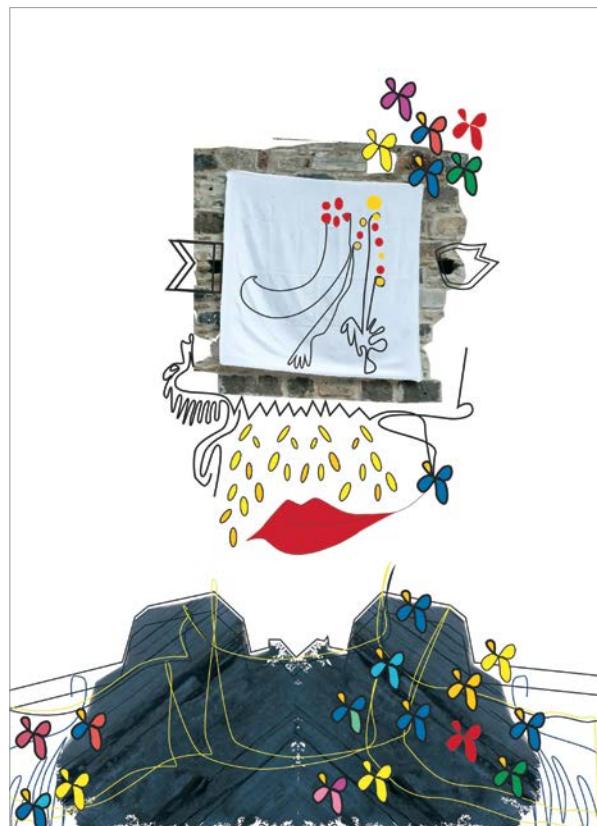
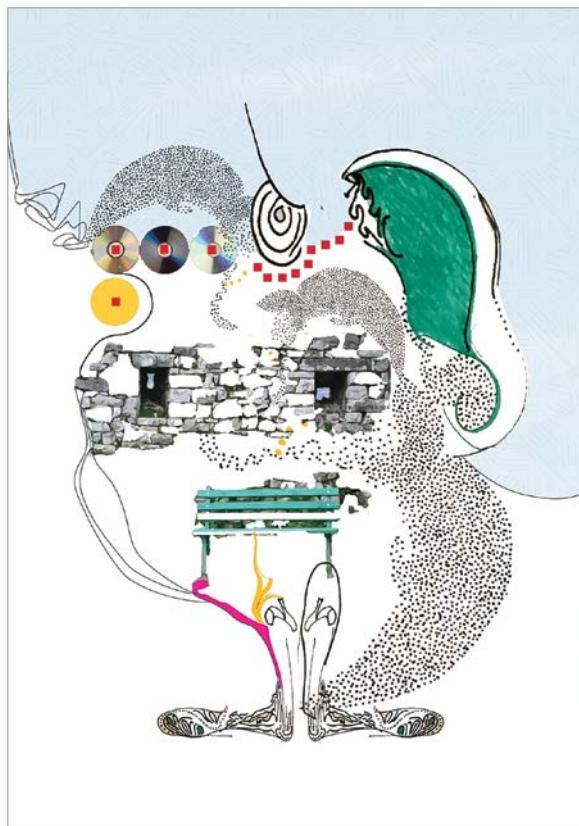
Premda se u njegovim radovima internalizuje period sukoba na Kosovu, on nastoji da na svojim slikama reflektuje i pozitivne i negativne sile i prikaže konstantnu borbu za jednu bolju viziju sveta. On priznaje da je pod uticajem sociologa Ervinga Gofman, čija se teorija dramaturgije bavi razlikom u načinu na koji se ljudi ponašaju kada su „na sceni“ — to jest kada se nalaze u javnom društvenom kontekstu — i „iza bine“, to jest kada su sami ili sa svojim najbližima. „Niko tačno ne zna šta se dešava iza zavese“, napisao je Ćahili.

Ćahili, profesor crtanja na Fakultetu umetnosti, Univerziteta u Prištini, na Kosovu, studirao je na Likovnoj akademiji, u Prištini, kod čuvenog slikara, romanopisca i pesnika Redžepa Ferija — umetnika čiji je stil nesumnjivo uticao na njega. Imao je nekoliko samostalnih i grupnih izložbi, uključujući i izložbu na Univerzitetu Istočnog Mediterana, na Kipru; u Muzeju savremene umetnosti, u Skoplju, u Severnoj Makedoniji; Umetničkoj

and the National Library of Kosovo and the National Gallery of Kosovo, both in Pristina. Notably, the *Unusual Message* exhibit traveled internationally to China, Cyprus, France, Iran, Korea, Mexico, Poland, Romania, Turkey, and the United States as well as Kosovo from 2018-19. In 2013, he was awarded the Carrier Prize for lifetime achievement and founded the Qahili Gallery, which hosts a broad range of cultural events alongside exhibitions of Kosovan and international artists.

një artist, stili i të cilit ndikoi qartazi në të tijin. Ai ka pasur disa eksposita vetëm të tijat si dhe në grup, përfshirë Universitetin Mesdhetar Lindor në Qipro; Muzeun e Artit Bashkëkohor në Shkup, Maqedoni e Veriut; Galerinë e Arteve të qytetit të Varna-s, Bullgari; dhe Bibliotekën Kombëtare të Kosovës dhe Galerinë Kombëtare të Kosovës, të dyja në Prishtinë. Veçanërisht, eksposita e *Mesazhit të Pazakontë* ka udhëtuar ndërkombëtarisht në Kinë, Qipro, Francë, Iran, Kore, Meksikë, Poloni, Rumani, Turqi, dhe Shtetet e Bashkuara, si dhe në Kosovë nga viti 2018-19. Në vitin 2013, atij iu dha çmimi Carrier për arritjet në jetë dhe themeloi Galerinë Qahili, e cila pret një gamë të gjerë të ngjarjeve kulturore krahas ekspositave të artistëve kosovarë dhe atyre ndërkombëtarë.

galeriji u Varni, u Bugarskoj; i u Nacionalnoj biblioteci Kosova i Nacionalnoj galeriji Kosova, obe ustanove su u Prištini. Vredno je pomena da je izložba *Neobična poruka* od 2018. do 2019. gostovala u Kini, na Kipru, u Francuskoj, Iranu, Južnoj Koreji, Meksiku, Poljskoj, Rumuniji, Turskoj i Sjedinjenim Državama, kao i Kosovu. Godine 2013, dobio je nagradu za životno delo i osnovao Čahili galeriju, koja je domaćin mnogim dogadjima iz oblasti kulture, kao i izložbama kosovskih i međunarodnih umetnika.

NITA QAHILI (born 1992)*Faces*, undated

Digital print

27 $\frac{7}{16}$ × 19 $\frac{11}{16}$ in. (70 × 50 cm)*Faces*, undated

Digital print

27 $\frac{7}{16}$ × 19 $\frac{11}{16}$ in. (70 × 50 cm)*Shadow*, undated

Digital print

27 $\frac{7}{16}$ × 19 $\frac{11}{16}$ in. (70 × 50 cm)

Is there any visual subject so mysterious, yet inexhaustibly fascinating, as the human face? Beyond even the specific genre of portraiture—an artistic category so deep it has entire museums devoted to it—faces are implicated in a plethora of philosophical and perceptual conundrums. For instance: Is a face, as poet George Crabbe once put it, “the index of a feeling mind?” Can a picture of someone we have never met reveal anything about their inner self? Or are faces nothing

NITA QAHILI (lindur në 1992)*Faces (Fytyra)*, pa datë

Printim digital

27 $\frac{7}{16}$ × 19 $\frac{11}{16}$ in. (70 × 50 cm)*Faces (Fytyra)*, pa datë

Printim digital

27 $\frac{7}{16}$ × 19 $\frac{11}{16}$ in. (70 × 50 cm)*Shadow (Hije)*, pa datë

Printim digital

27 $\frac{7}{16}$ × 19 $\frac{11}{16}$ in. (70 × 50 cm)

A ka ndonjë subjekt vizual, sa misterioz, aq edhe pafundësisht tërheqës, sesa fytyra e njeriut? Edhe përtëj zhanrit specifik të portreteve, një kategori artistike aq e thellë, aq sa muze të tëra i janë kushtuar asaj, fytyrat përfshihen në një bollëk diskutimesh filozofike dhe perceptuese. Për shembull: A është fytyra, siç e thoshte dikur poeti George Crabbe, “treguesi i një mendjeje që ndjen?” A mundet që fotografia e dikujt që nuk e kemi takuar kurrë të zbulojë ndonjë gjë në lidhje

NITA ĆAHILI (rodena 1992)*Faces (Lica)*, bez datuma

Digitalna štampa

27 $\frac{9}{16}$ × 19 $\frac{11}{16}$ in. (70 × 50 cm)*Faces (Lica)*, bez datuma

Digitalna štampa

27 $\frac{9}{16}$ × 19 $\frac{11}{16}$ in. (70 × 50 cm)*Shadow (Senka)*, bez datuma

Digitalna štampa

27 $\frac{9}{16}$ × 19 $\frac{11}{16}$ in. (70 × 50 cm)

Da li postoji neki vizuelni subjekt toliko misteriozan, a s druge strane neiscrpno fascinant, kao što je ljudsko lice? Osim specifičnog žanra kao što je portret — umetnička kategorija koja je toliko duboka da su joj posvećeni čitavi muzeji — lica su upletena u mnoštvo filozofskih i perceptivnih nedoumica. Na primer: Da li je lice, kao što je jednom rekao pesnik Džordž Kreb, „indikator emocionalnog uma“? Da li će nam slika nekoga koga nikada nismo sreli otkriti nešto

more than masks, manipulated by their wearer? Does a portrait tell us more about the sitter or the artist?

Kosovan artist Nita Qahili, born in Pristina, does not reveal any answers to these questions in her digital print series, *Faces*. She implies that the questions may be beyond resolution. In these works, faces dissolve into an array of abstractions: geometric patterns, pictures within pictures, digitally collaged photographs, and manipulated found imagery. The closer you look, the further the subject as a whole recedes from view.

Qahili has said that these images derive from memories she carries from a particular period in her past, and from the faces of characters she keeps seeing around her. Cultural diversity and societal categorizations are implied in her works, which do not refer to specific individuals, and are certainly not portraits. As with her father, Eshref Qahili, she is influenced by theories of dramaturgy, according to which the face is part of a scenography that hides psychological situations ‘behind the scenes.’ Faces are not only the exterior aspects of individuals but also important parts of other individuals’ memories and inner lives.

me botën e tij të brendshme? Apo fytyrat nuk janë asgjë më shumë sesa maska, të manipuluara nga ai që i mban veshur? A na flet një portret më shumë për modelin apo për artistin?

Artistja kosovare Nita Qahili, e lindur në Prishtinë, nuk e zbulon përgjigjen për asnjë nga këto pyetje në serinë e saj *Faces* (*Fytyra*) të printimeve digitale. Ajo nënkupton që pyetjet mund të shkojnë përtëj një zgjidhjeje. Në këto vepra, fytyrat treten në një grup abstraksionesh: modele gjeometrike, fotografji brenda fotografive, fotografji me kolazhe digitale dhe gjetje imazhesh të manipuluara. Sa më shumë e afron shikimin, aq më tutje i largohet pamjes subjekti si i tërë.

Qahili ka thënë se këto pamje rrjedhin nga kujtimet që ajo mbart nga një periudhë e veçantë në të kaluarën e saj, dhe nga fytyrat e personazheve që ajo vazhdon t'i shohë përreth vetes. Shumëlojshmëria kulturore dhe kategorizimet shoqërore janë të përfshira në veprat e saj, të cilat nuk u referohen individëve të veçantë, dhe sigurisht nuk janë portrete. Ashtu si me babanë e saj, Eshref Qahili, ajo është e ndikuar nga teoritë e dramaturjisë, sipas së cilës fytyra është pjesë e një skenografie që fsheh situata psikologjike “prapa skenave”. Fytyrat nuk janë

o njegovoj ličnosti? Ili su lica samo maske, kojima manipulišu oni koji ih nose? Da li nam portret otkriva više o modelu ili o umetniku?

Kosovska umetnica Nita Čahili, rođena u Prištini, ne otkriva odgovore ni na jedno od ovih pitanja u njenoj seriji digitalne štampe, *Faces (Lica)*. Ona ukazuje na to da je sasvim moguće da na ta pitanja nema definitivnih odgovora. U njenim delima lica se rasplinjuju u niz apstrakcija: geometrijske oblike, slike u slikama, digitalno kolažirane fotografije i manipulisane pronadene fotografije. Što ih pažljivije posmatrate, to vam njihova celokupna tema sve više izmiče.

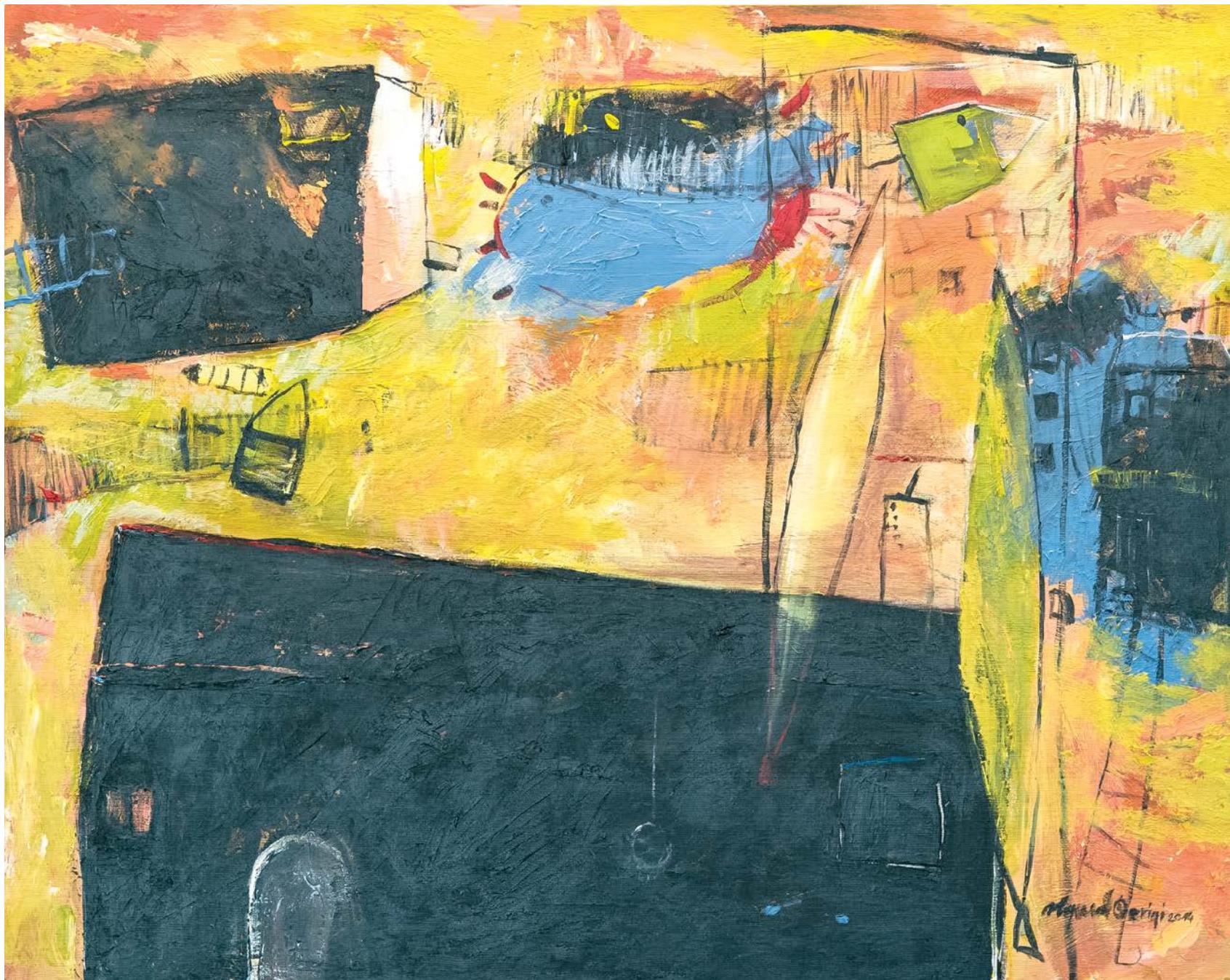
Čahili je rekla da ove slike potiču od sećanja koja ima na određen period svog života, kao i od lica pojedinih ljudi koje vidi oko sebe. Kulturna šarolikost i društvena kategorizacija prožimaju njena dela, koja ne ukazuju na neku odredenu ličnost i definitivno ne predstavljaju portrete. Kao i na njenog oca, Ešrefa Čahilija, na nju utiču teorije dramaturgije, koje zastupaju videnje da je lice zapravo deo scenografije koja služi prikrivanju psiholoških situacija ‘iza scene’. Lica nisu samo eksterni aspekt pojedinca već i važan deo sećanja drugih osoba i njihovog duševnog života.

Pristina-based Qahili graduated with a master's degree from the Erasmus School of History, Culture and Communication, Rotterdam, the Netherlands. She has exhibited her work throughout Kosovo and in 2016 was included in the International Biennale of Painting, Sculpture and Photography in Santa Severina, Italy. Her work is included in the Luciano Benneton Collection. She is also executive director at Galeria Qahili, Pristina, where she has curated numerous exhibitions, as well as an exhibition of paintings by Eshref Qahili that traveled in 2020 to the Kosovan Embassy in Paris and the Centre régional information jeunesse (CRIJ) in Orléans, France.

vetëm aspektet e jashtme të individëve, por edhe pjesë të rëndësishme të kujtimeve të individëve të tjerë dhe jetëve të brendshme.

Me banim në Prishtinë Qahili u diplomua me diplomën Master në Shkollën Erasmus të Historisë, Kulturës dhe Komunikimit në Rotterdam, Holandë. Ajo ka eksposuar punën e saj në të gjithë Kosovën dhe në vitin 2016 u përfshi në Bienalen Ndërkombëtare të Pikturës, Skulpturës dhe Fotografisë në Santa Severina, Itali. Puna e saj është përfshirë në Koleksionin Luciano Benneton. Ajo është gjithashtu drejtoreshë ekzekutive në Galerinë Qahili, Prishtinë, ku ka kuruar ekspozita të shumta, si dhe një ekspozitë pikturash nga Eshref Qahili që në vitin 2020 udhëtoi në Ambasadën Kosovare në Paris dhe në organizatën Centre régional information jeunesse (CRIJ) në Orléans, Francë.

Čahili živi u Prištini, a magistrirala je na Erasmus školi istorije, kulture i komunikacije, u Roterdamu, u Holandiji. Izlagala je svoje radeve širom Kosova, a 2016. bila je uključena u Medunarodno Bijenale slike i fotografije u Santa Severini, u Italiji. Njeni radovi su uključeni u kolekciju Lučano Beneton. Ona takode radi kao izvršni direktor Čahili galeriji, u Prištini, gde je organizovala brojne izložbe, kao i izložbu slike Eshrefa Čahilija koja je 2020. gostovala u Ambasadi Kosova u Parizu i u Regionalnom informativnom centru za mlade (CRIJ) u Orleanu, u Francuskoj.

SHPEND QERIQI (born 1977)*From the Cycle “Big Loneliness”, 2014*

Oil on canvas

39 $\frac{3}{8}$ x 31 $\frac{1}{2}$ in. (100 x 80 cm)

Little is known about Kosovan painter Shpend Qeriqi, who was born in Shtime and has for several years lived in relative isolation, unconnected to the Kosovan art scene. His powerful oil paintings nevertheless speak for themselves. His ongoing cycle *Big Loneliness*, to which the large painting in the Embassy's collection belongs, has extended over the past several years. Often dominated by the black, rectangular forms of simplified buildings, these works move between vigorous gestural expressionism and geometric abstraction.

Certain motifs recur, many of them identifiable in the 2014 painting included in this collection. Squares or rectangles with triangular roofs—houses as if drawn by a child—are arrayed across the composition,

SHPEND QERIQI (lindur në 1977)*Nga cikli “Big Loneliness” (Vetmia e madhe), 2014*

Vaj në kanavacë

39 $\frac{3}{8}$ x 31 $\frac{1}{2}$ in. (100 x 80 cm)

Pak dihet për piktorin kosovar Shpend Qeriqi, i cili ka lindur në Shtime dhe përdisa vite ka jetuar relativisht në izolim, i palidhur me skenën e artit kosovar.

Megjithatë, pikurat e tij të fuqishme në vaj flasin vetë. Cikli i tij i vazhdueshëm *Big Loneliness* (*Vetmia e madhe*), të cilat i përket piktura e madhe në koleksionin e ambasadës, është zgjeruar gjatë këtyre viteve të fundit. Shpesh të mbizotëruara nga forma të zezë, drejtkëndore të ndërtueseve të thjeshtëzuar, këto vepra lëvizin midis ekspresionizmit të fuqishëm gjestikulativ dhe abstraksionit gjeometrik.

Disa motive përsëriten, shumë prej tyre të identifikueshme në pikturen e vitit 2014 përfshirë në këtë koleksion. Katrorët ose

ŠPEND ĆERIĆI (roden 1977)*Iz ciklusa “Big Loneliness” („Velika usamljenost“), 2014*

Ulje na platnu

39 $\frac{3}{8}$ x 31 $\frac{1}{2}$ in. (100 x 80 cm)

Ne zna se mnogo o kosovskom slikaru Špendu Ćerićiju, koji je rođen u Štimlju i koji je neko vreme živeo u relativnoj izolaciji, bez dodira sa kosovskom umetničkom scenom. Pa ipak, njegove upečatljive slike radene uljem na platnu govore same za sebe. Njegov tekući ciklus *Big Loneliness* (*Velika usamljenost*), kome pripada velika slika koja predstavlja deo kolekcije naše ambasade, traje već nekoliko poslednjih godina. Ti radovi, kojima često dominiraju crne, pravougaone forme pojednostavljenih gradevina, kreću se između gesturalnog ekspresionizma i geometrijske apstrakcije.

Neki motivi se ponavljaju, a mnogi od njih se mogu prepoznati u slici iz 2014. koja

often painted on an angle as if they are falling or being thrown through the air. Ladders, steps, fences, doorways, and windows are also destabilized, seemingly in motion.

Everything is in disarray. From the eaves of the house in the foreground hangs a circle on a vertical line: a motif featured in a number of Qeriqi's paintings that calls to mind the iconic lightbulbs in Philip Guston's paintings, but which might also be interpreted as a teardrop. The scenes are always empty of people: lonely, as the series' title declares.

In 2006, Albanian artist and writer Fate Velaj recalled his first meeting with Qeriqi. Captivated by a painting by the artist he had seen in the National Art Gallery of Kosovo, he drove to Qeriqi's home in Shtime, around twenty miles south of Pristina. He describes entering a half-built house, and viewing painting after painting dominated by black forms, sometimes with red or dirty brown colors in between. "He did not talk, nor did he tell me the reason for this, nor did I ask him." Afterwards, Qeriqi took Velaj to the nearby village of Račak, the notorious site of the massacre of forty-four Kosovo Albanians. "Suddenly I understood that he was a witness on that day, the 16th of January 1999, when close to his home this massacre happened. I could only imagine him that day

drejtkëndëshat me çati trekëndëshe, shtëpi këto si të vizatuara nga një fëmijë, rreshtohen nëpër të gjithë kompozicionin, shpesh piktuar në një kënd të tillë që duket sikur bien ose hidhen nga ajri. Edhe shkallët, gjerdhet, pragjet e dyerve janë të destabilizuar, duket sikur lëvizin. Gjithçka është e çrregullt. Nga trarët e shtëpisë në plan të parë në një vijë vertikale varet një rrëth: një motiv i paraqitur në disa prej pikturave të Qeriqit gjë që të kujton llambat ikonike në pikturat e Philip Guston, por që mund të interpretohen edhe si një pikëz loti. Skenat janë gjithmonë të zbrazëta nga njerëzit: të vëtmuara, siç tregon edhe titulli i serive.

Në vitin 2006, artisti dhe shkrimtar shqiptar Fate Velaj kujtoi takimin e tij të parë me Qeriqin. I mahnitur nga një pikturë e artistit që kishte parë në Galerinë Kombëtare të Arteve të Kosovës, ai u nis për në shtëpinë e Qeriqit në Shtime, rrëth njëzet milje në jug të Prishtinës. Ai pëershruan hyrjen në një shtëpi gjysmë të ndërtuar, dhe shikimin e pikturë pas pikturë të mbizotëruar nga format e zeza, ndonjëherë me ngjyra të kuqe ose kafe të pisët ndërmjet tyre. "Ai nuk foli dhe nuk ma tregoi arsyen e kësaj, as unë nuk e pyeta". Pas kësaj, Qeriqi e çoi Velajn në fshatin e afërt Račak, vendin famëkeq të masakrës së dyzete katër shqiptarëve të Kosovës.

je uključena u ovu kolekciju. Kvadrati ili pravougaonici sa trougaonim krovovima — kuće koje izgledaju kao da ih je nacrtalo dete — nanizani su duž kompozicije, često naslikani u uglovima kao da padaju ili kao da su bačeni kroz vazduh. Merdevine, stepenice, ograde, vrata i prozori su isto destabilizovani, naizgled u pokretu. Sve je u neredu. Sa streha na kućama u prvom planu visi krug koji se nalazi na vertikalnoj liniji: motiv koji se često javlja na mnogim Ćerićijevim slikama i podseća na upečatljive sijalice na slikama Filipa Gastona, ali koje takode mogu predstavljati suzu. Na tim prikazima nema ljudi: vlada usamljenost, kao što i naziv ove serije glasi.

Godine 2006, albanski umetnik i pisac Fate Velaj prisetio se svog prvog susreta sa Ćerićjem. Oduševljen njegovom slikom koju je video u Nacionalnoj galeriji Kosova, vozio je do Ćerićijevog doma u Štimlju, koji se nalazi oko trideset kilometara južno od Prištine. Opisao je svoj ulazak u poludovršenu kuću i gledanje slike za slikom kojima su dominirale tamne forme, ponekad sa crvenom ili prljavo smedom bojom izmedu. „Ništa mi nije rekao, niti mi je nudio neko objašnjenje, niti sam ga ja pitao za to.“ Nakon toga, Ćerići je odveo Veljaja u obližnje selo Račak, koje je poznato kao mesto gde je četrdeset četvoro kosovskih Albanaca bilo ubijeno. „Iznenada sam shvatio

being hidden somewhere near with his eyes and ears closed in the attempt not to see the burning houses."

Qeriqi has exhibited his work internationally, including the exhibition *Good Morning Balkans* in Trieste, Italy, in 2006. He has also exhibited in Athens, Greece; Bucharest, Romania; Tirana, Albania; and Pristina.

"Papritmas kuptova se ai ishte dëshmitar në atë ditë, 16 janar 1999, kur afër shtëpisë së tij ndodhi kjo masakër. Vetëm mund ta imagjinoja atë në atë ditë duke u fshehur diku afër me sytë dhe veshët e tij të mbyllur në përpjekje për të mos parë shtëpitë e djegura."

Qeriqi e ka ekspozuar punën e tij ndërkombëtarisht, duke përfshirë edhe ekspositën *Good Morning Balkans* (*Mirëmëngjesi Ballkan*) në Trieste, Itali, në vitin 2006. Ai i ka ekspozuar punët edhe në Athinë, Greqi; Bukuresht, Rumania; Tiranë, Shqipëri; dhe Prishtinë.

da je bio očevidac onoga što se dogodilo tog dana, 16. januara 1999, kada se taj masakr odigrao blizu njegovog doma. Mogao sam samo da zamislim kako se tog dana negde u blizini skrivaao i pokušavao da zatvori oči i zatisne uši kako ne bi gledao zapaljene kuće."

Ćerici je izlagao svoje rade širom sveta, uključujući i izložbu *Dobro jutro, Balkane* u Trstu, u Italiji, 2006. godine. Takode je imao izložbe u Atini, u Grčkoj; u Bukureštu, u Rumuniji; u Tiranë, u Albaniji; i Prištini.

MARGO SAWYER (born 1958)

Synchronicity of Color Spiral for Kosovo, 2018
Hand painted glass, steel, stainless steel,
aluminum, and paint
114 × 240 × 180 in. (289,6 × 609,6 × 457,2 cm)

Over the course of her four-decade career, Margo Sawyer has made installations and sculptures in diverse media inspired by pantheistic traditions of sacred spaces for contemplation and ritual. With her academic training based in the geometric modernism of the Bauhaus, De Stijl, and American minimalism, Sawyer translates ancient architectures into modern, abstracted forms that powerfully employ color, luminosity, transparency, and atmospheric space-making.

Sawyer was one of two artists who visited Kosovo in order to develop site-specific works for the U.S. Embassy in Pristina. On her first visit, she was struck by the National and University Library of Kosovo, an astonishing building in Pristina designed by Croatian architect Andrija Mutnjaković and inaugurated

MARGO SAWYER (lindur në 1958)

Synchronicity of Color Spiral for Kosovo
(Sinkroniteti i spiralit të ngjyrave për Kosovën), 2018
Qelq i piktuar me dorë, çelik, çelik inoksi, alumin dhe bojë
114 × 240 × 180 in. (289,6 × 609,6 × 457,2 cm)

Gjatë karrierës së saj prej katër dekadash, Margo Sawyer ka bërë instalime dhe skulptura në media të ndryshme të fryshtuara nga traditat panteiste të hapësirave të shenjta për soditje dhe ritual. Me trajnimin e saj akademik të bazuar në modernizmin gjeometrik të Bauhaus, De Stijl dhe minimalizmit amerikan, Sawyer përkthen arkitekturat antike në forma moderne, të abstraktuara që përdorin me forcë ngjyrën, shkëlqimin, transparencën dhe krijimin e hapësirës atmosferike.

Sawyer ishte një prej dy artistëve që vizituan Kosovën në mënyrë që të zhvillojnë veprat specifike përvendin për ambasadën e Shteteve të Bashkuara në Prishtinë. Në

MARGO SOJER (rođena 1958)

Synchronicity of Color Spiral for Kosovo
(Sinhronicitet spirale boja za Kosovo), 2018
Ručno obojeno staklo, čelik, nerđajući čelik, aluminijum i boja
114 × 240 × 180 in. (289,6 × 609,6 × 457,2 cm)

Tokom svoje karijere duge četiri decenije, Margo Sojer je napravila instalacije i skulpture u različitim medijima inspirisana panteističkim tradicijama i svetim mestima za kontemplaciju i obrede. Zahvaljujući svom akademskom obrazovanju iz geometrijskog modernizma Bauhausa, De Stajla i američkog minimalizma, Sojer prevodi drevnu arhitekturu u savremene, apstraktne forme koje na upеçatljiv način koriste boju, sjaj, prozirnost i kreiranje atmosfere prostora.

Sojer je bila jedan od dvoje umetnika koji su posetili Kosovo da bi realizovali projekte specifične za lokaciju za Ambasadu SAD u Prištini. Tokom svoje prve posete, bila je oduševljena Nacionalnom i Univerzitetskom

in 1982. The multi-domed building is influenced both by Byzantine and Ottoman architectural traditions. It was the interior, however, that caught Sawyer's imagination, and informed her design for a permanent installation in the Embassy.

Synchronicity of Color Spiral for Kosovo consists of a gently curling wall of multi-colored glass, fixed almost invisibly into the stone floor of a courtyard within the embassy building. Not only can it be seen from many of the Embassy's windows, but viewers are free to enter the embrace of the sculpture and look back out through the colored glass at the embassy.

While Sawyer has worked with glass since a student in the 1970s at the Chelsea School of Art, London, her engagement with the medium has been greatly facilitated by her working relationship with the long-established stained-glass studio, Franz Mayer & Co. of Munich, Germany. Sawyer collaborated with the company when working on two earlier, related installations: *Synchronicity of Color: Victoria* (2018), designed to hang in a three-story atrium at the University of Houston-Victoria in Texas, and *Synchronicity Chapel* (2018), in which she designed new windows for a 100-year-old

vizitën e saj të parë, ajo mbeti e mahnitur nga Biblioteka Kombëtare dhe Universitare e Kosovës, një ndërtesë mahnitëse në Prishtinë e projektuar nga arkitektja kroate Andrija Mutnjaković dhe e përvuarr në vitin 1982. Ndërtesa me shumë kupola ndikohet, si nga traditat arkitekturore bizantine, ashtu dhe ato osmane. Sidoqoftë, ishin mjediset e brendshme që kapën imaginatën e Sawyer-it dhe i dhanë formë modelit të saj për një instalim të përhershëm në Ambasadë.

Synchronicity of Color Spiral for Kosovo (*Sinhronicitet spirale boja za Kosovo*) përbëhet nga një mur i përdredhur lehtë prej qelqi shumëngjyrësh, i fiksuar pothuajse në mënyrë të padukshme në dyshemenë prej guri të një oborri brenda ndërtesës së ambasadës. Jo vetëm që ajo mund të shihet nga dritaret e shumta të Ambasadës, por shikuesit janë të lirë të hyjnë në rrethimin e skulpturës dhe të shikojnë ambasadën përmes xhamit të ngjyrosur.

Ndërkohë që Sawyer ka punuar me xham që kur ishte studente në vitet 1970 në Shkollën e Arteve të Chelsea-t në Londër, angazhimi i saj me mediumin është lehtësuar së tepërm nga marrëdhëniet e saj të punës me studion e themeluar prej kohësh të xhamit të ngjyrosur, Franz Mayer & Co. në Muni, Gjermani. Sawyer

bibliotekom Kosova, impresivnim zdanjem u Prištini koje je projektovao hrvatski arhitekt Andrija Mutnjaković i koje je bilo otvorenë 1982. Ta gradevina sa više kupola predstavlja spoj vizantijiske i otomanske arhitektonike tradicije. Medutim, enterijer je privukao pažnju njene imaginacije i inspirisao je za instalaciju na kojoj je radila za našu ambasadu.

Synchronicity of Color Spiral for Kosovo (*Sinhronicitet spirale boja za Kosovo*) zapravo predstavlja stakleni zid koji se preliva u više boja i blago uvija poput spirale, skoro neprimetno fiksiran za kameni pod unutrašnjeg dvorišta zgrade ambasade. Ne samo što se skulptura može videti sa mnogih prozora ambasade već posmatrači mogu takoreći kročiti u nju i posmatrati ambasadu kroz obojeno staklo.

Premda je Sojer radila sa staklom još dok je 1970-ih bila student Umetničke škole Čelsi, u Londonu, njen rad sa tim medijem je u velikoj meri bio olakshan saradnjom sa čuvenim minhenskim vitraž-studiom, Franz Mayer & Co., u Nemačkoj. Sojer je saradivala sa tom kompanijom kada je radila na dve prethodne, povezane instalacije: *Synchronicity of Color* (*Sinhronicitet boja*): *Viktoria* (2018), viseća instalacija za trospratno predvorje Univerziteta Hjouston-Viktoria u Teksasu, i

private chapel. For all these projects, layers of ground glass pigment were airbrushed and hand-brushed onto the glass before firing, in order to achieve intense fields of layered color that are simultaneously transporting and transcendent, while firmly connected to their particular locations.

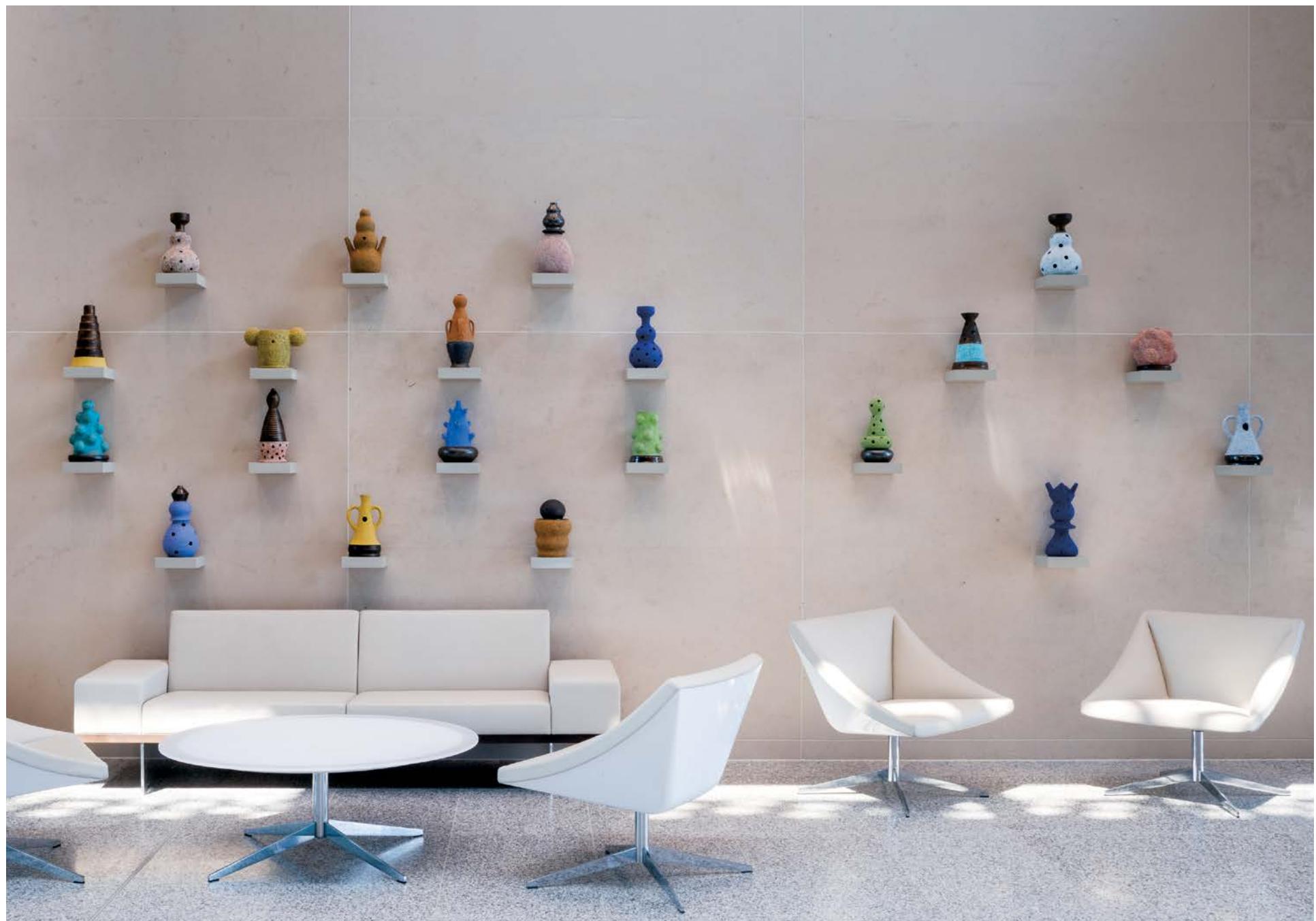
Sawyer has received numerous awards for her work, notably the John Simon Guggenheim Memorial Fellowship in 2018, the 84th Legislature Texas State Artist of the Year, and the Louis Comfort Tiffany Foundation Biennial Award, among others.

bashkëpunoj me kompaninë kur punoi në dy instalime të mëparshme, të ndërlidhura: *Synchronicity of Color (Sinkroniteti i ngjyrës): Victoria* (2018), e projektuar pér t'u varur në një atrium trekatësh në Universitetin e Houston-Victoria në Teksas, dhe *Synchronicity Chapel (Faltorja e sinkronitetit)* (2018), në të cilën ajo projektoi dritare të reja pér një faltore private 100-vjeçare. Pér të gjitha këto projekte, shtresa të pigmentit të qelqit të lëmuar u aplikuan me aerografi dhe u lyen me dorë mbi xham përparrë zjarrit, në mënyrë që të arriheshin zona intensive me ngjyrë të shtresuar që janë njëkohësisht transportuese dhe transcidente, ndërsa janë lidhen fort me vendndodhjet e tyre të veçanta.

Sawyer ka marrë çmime të shumta pér punën e saj, veçanërisht bursën John Simon Guggenheim Memorial Fellowship në vitin 2018, çmimin Artisti i Vinit nga 84th Legislature Texas State, dhe çmimin e Bienales së Fondacionit Louis Comfort Tiffany, ndër të tjera.

Synchronicity Chapel (Sinhronicitet kapele) (2018), u kojoij je dizajnirala nove prozore za 100 godina staru kapelu u privatnom vlasništvu. Za sve ove projekte, slojevi boje za mlečno staklo nanošeni su prskalicom i ručno pre paljenja, da bi se napravila intenzivna polja boje koja u isto vreme deluju upečatljivo i uzvišeno, ali su i čvrsto fiksirana za mesto na kome se nalaze.

Za svoj rad je dobila brojne nagrade, medu kojima se ističu stipendija Džon Simon Gugenhajm za 2018, 84. Nagrada Legislative države Teksas za umetnika godine, i nagrada Bijenala fondacije Luis Komfort Tifani.

VIRGINIA SCOTCHIE (born 1955)*Object Maker Series*, 2018

Stoneware

Twenty objects vary in size from 12–15 in. (30–38 cm) high and 6–8 in. (15–20 cm) wide/deep. 20 metal powder coated shelves included, approx. 9 × 9 in. (23 × 23 cm) each.

When American ceramicist Virginia Scotchie made a research trip to Pristina to develop ideas for a piece for the U.S. Embassy, she was fascinated by the rich ancient history of the region. Some of the earliest-known ceramic objects were found in the present-day Czech Republic, including Gravettian Venus figurines from 29,000–25,000 BCE. Much attention is given to Kosovo's history since the mid-twentieth century, but in the Neolithic era Pristina lay at the intersection of Vinča, Starčevo, and Baden cultures, and many important archaeological sites exist in and around Kosovo.

Scotchie was especially drawn to the modest, functional objects for which their purpose remained—to her, at least—as yet unknown. “Often,” she reflects, “this lack of information allowed me to see the object in a clearer light.” Her *Object Maker Series*, which is installed against a high wall inside

VIRGINIA SCOTCHIE (lindur në 1955)*Object Maker Series (Seria e punuesit të objekteve)*, 2018

Enë guri

Njëzet objekte ndryshojnë në madhësi nga 12–15 in. (30–38 cm) të larta dhe 6–8 in. (15–20 cm) të gjera/thella. 20 rafte të veshura me pluhur metalik të përfshira, përafërsisht. 9 × 9 in. (23 × 23 cm) secila.

Kur qeramistja amerikane Virginia Scotchie bëri një udhëtim hulumtues në Prishtinë për të zhvilluar ide për një punë për ambasadën e Shteteve të Bashkuara, ajo u mahnit nga **historia antike e pasur e rajonit**. Disa nga objektet qeramike më të hershme që njihen u gjetën në Republikën Çeke të ditëve të sotme, duke përfshirë figurinat e Venusit Gravettian nga 29,000–25,000 p.e.s. Vëmendje e madhe i kushtohet historisë së Kosovës që nga mesi i shekullit të njëzetë, por në epokën neolitike Prishtina shtrihet në kryqëzimin e kulturave të Vinča-s, Starčevo-s, dhe Baden-it, dhe shumë site të rëndësishme arkeologjike ekzistojnë brenda dhe përreth Kosovës.

Scotchie tërhiqej veçanërisht nga objektet modeste, funksionale, për të cilat qëllimi i tyre mbeti, të paktën për të ende i panjohur. “Shpesh,” reflekton ajo, “kjo mungesë informacioni më lejonte ta shihja objektin

VIRDŽINIJA SKOČI (rodena 1955)*Object Maker Series (Serija stvaraoca predmeta)*, 2018

Grnčarija

Dvadeset predmeta različite velicine, visine od 12–15 in. (30–38 cm) i širine/dubine 6–8 in. (15–20 cm). 20 polica obloženih metalnim prahom, oko 9 × 9 in. (23 × 23 cm) svaka.

Kada je američka umetnica Virdžinija Skoči, koja se bavi grnčarijom, doputovala u Prištinu kako bi prikupila ideje za realizaciju projekta za Ambasadu SAD, bila je fascinirana bogatom drevnom istorijom tog regiona. Neki od najstarijih poznatih komada grnčarije pronadeni su na teritoriji današnje Češke, uključujući i gravetijske figurice Venere, koje datiraju iz perioda 29.000–25.000 g.p.n.e. Kosovskoj istoriji se poklanja velika pažnja od sredine 20. veka, ali su se tokom neolita na mestu današnje Prištine ukrštale kulture Vinča, Starčeva i Badena, tako da su danas na Kosovu i u okruženju zastupljena mnoga važna arheološka nalazišta.

Skoči se posebno zainteresovala za skromne, funkcionalne predmete čija je svrha, makar njoj, ostala nepoznata. Ona je rekla: „Taj nedostatak informacija mi je često pomagao da te predmete na neki način jasnije

the Embassy, consists of twenty ceramic objects on metal shelves. While many of the pieces resemble pots or vases, their eccentric shapes are directly inspired by the mysterious ancient objects Scotchie saw in Pristina.

As with other series by the artist, *Object Maker Series* is a kind of taxonomy of forms, each one a combination of other shapes, influences, and references. Scotchie has described her work as “a personal library of fragmented images.” It is surely not coincidental that in the case of ancient pottery, the artifacts themselves are often literally fragmented when they are unearthed from the ground. While Scotchie uses a range of vividly colorful glazes, she also experiments with evocative textures. As she explains, “the worn, crusty surfaces provide a sense of how time acts to make and unmake a form.”

Scotchie, born in Portsmouth, Virginia, received her Master of Fine Arts degree from Alfred University, New York, in 1985 and was a professor at the University of South Carolina, Columbia, between 1992 and 2017. She has exhibited widely, including solo exhibitions at the Tulsa Center for the Arts, Oklahoma; the Vallauris Institute of Art, France; and the Gertrude Herbert Art Institute, Augusta, Georgia. She has undertaken international

në një dritë më të qartë”. Seria e saj *Object Maker Series* (*Seria e punuesit të objekteve*), e cila është e instaluar në një mur të lartë brenda Ambasadës, përbëhet nga njëzet objekte qeramike në raftet metalike. Ndërkohë që shumë prej punëve u ngjajnë tenxhereve ose vazove, format e tyre ekscentrike fymëzohen drejtpërdrejt nga objektet e lashta misterioze që Scotchie pa në Prishtinë.

Ashtu si me seritë e tjera të artistes, Seria *Object Maker Series* (*Seria e punuesit të objekteve*) është një lloj taksonomie formash, secila prej tyre një kombinim i formave, ndikimeve dhe referencave të tjera. Scotchie e ka përshkruar punën e saj si “një bibliotekë personale imazhesh të fragmentuara”. Padyshim, nuk është rastësi që në rastin e qeramikës antike, vetë artifaktet shpesh copëzohen në kuptimin e vërtetë të fjalës kur ato nxirren nga toka. Ndërsa Scotchie përdor një gamë xhamash me ngjyra të gjallë, ajo gjithashtu eksperimenton me materiale evokuese. Siç shpjegon ajo, “sipërfaqet e ngrëna e të ndryshkura krijojnë një ndjesi se si koha vepron për të bërë dhe për të zhberë një formë”.

Scotchie, lindur në Portsmouth, Virginia, mori diplomën Master në Artet e Bukura nga

sagledam.“ Njena *Seria stvaraoca predmeta*, koja je postavljena nasuprot jednog visokog zida unutar ambasade, sastoji se od 20 keramičkih predmeta na metalnim policama. Iako mnogi od njih izgledaju kao posude ili vase, njihov ekscentrični oblik je direktno inspirisan misterioznim drevnim predmetima koje je Skoči videla u Prištini.

Kao što je to slučaj sa drugim serijama ove umetnice, *Object Maker Series* (*Seria stvaraoca predmeta*) predstavlja jednu vrstu taksonomije oblika, od kojih svaki predstavlja kombinaciju drugih oblika, uticaja i referenci. Skoči je rekla da je njen rad „lična biblioteka fragmentiranih slika“. Sigurno nije nimalo slučajno što se kada je reč o drevnoj grnčariji artefakti često doslovno iskopavaju u komadima. Iako Skoči koristi širok opseg glazura živopisnih boja, ona takođe eksperimentiše i sa evokativnim teksturama. Kao što je rekla, „istrošena, ispucala površina prenosi utisak o tome kako Zub vremena stvara i uništava oblike“.

Skoči je rođena u Portsmutu, u Virdžiniji, a postala je magistar lepih umetnosti na Univerzitetu Alfred, u Njujorku, 1985. godine i radila je kao profesor na Univerzitetu Južna Karolina, u Kolombiji, od 1992. do 2017. Imala je brojne izložbe, uključujući i samostalne

artist residencies including c.r.e.t.a., Rome, Italy; Fuping International Ceramic Art Museum Fellowship, China; the Taiwan National University for the Arts, Tainan; the Australian National University, Canberra; and the Studio Art Centers International, Florence, Italy. Amongst numerous other awards, in 2003 she received the Sydney Meyer Fund International Ceramics Premier Award from the Shepparton Museum in Victoria, Australia. Her work is in the collections of such institutions as Asheville Art Museum, North Carolina; the Daum Museum of Contemporary Art, Sedalia, Missouri; the Kruithuis Museum, s'Hertogenbosch, the Netherlands; the South Carolina State Museum, Columbia; and the New Taipei City Yingge Ceramic Museum, Taiwan. She lives and works in Columbia, South Carolina.

Universiteti Alfred, New York, në vitin 1985 dhe ishte profesoreshë në Universitetin e Karolinës së Jugut, Columbia, midis viteve 1992 dhe 2017. Ajo ka eksposuar punët e saj gjërësisht, përfshirë eksposita vetëm të sajat në Qendrën Tulsa për Arte në Oklahoma; Instituti i Artit Vallauris në Francë; dhe Instituti i Arteve Gertrude Herbert në Augusta, Georgia. Ajo ka ndërmarrë rezidenca artistike ndërkombëtarë, duke përfshirë qendrën c.r.e.t.a. në Romë, Itali; bursën e Muzeut të Arteve Qeramike Ndërkombëtare Fuping në Kinë; Universitetin Kombëtar të Arteve të Tajvanit, Tainan; Universitetin Kombëtar Australian, Canberra; dhe Studio Art Centers International, Firence, Itali. Në mesin e shumë çmimeve të tjera, në vitin 2003 ajo mori çmimin Sydney Meyer Fund International Ceramics Premier nga Muzeu Shepparton në Victoria, Australi. Puna e saj është e pranishme në koleksionet e institucioneve të tillë si Muzeu i Artit në Asheville, Karolina e Veriut; Muzeu i Artit Bashkëkohor Daum, Sedalia, Missouri; Muzeu Kruithuis, s'Hertogenbosch, Holandë; Muzeu Shtetëror i Karolinës së Jugut, Columbia; dhe Muzeu i Ri Yingge i Qeramikës në Taipei City, Tajvan. Ajo jeton dhe punon në Columbia, Karolina e Jugut.

izložbe u Talsa umetničkom centru, u Oklahomi; u Valori institutu za umetnost, u Francuskoj i u Institutu za umetnost Gertrud Herbert, u Ogasti, u Džordžiji. Učestvovala je u medunarodnom rezidencijalnom programu za umetnike uključujući i c.r.e.t.a., u Rimu, u Italiji; stipendista muzeja medunarodne keramičke umetnosti u Fupingu, u Kini; Nacionalni univerzitet umetnosti Tajvana, u Tainanu; Australijski nacionalni univerzitet, u Kanberi, i Centar za medunarodnu studijsku umetnost, u Firenci, u Italiji. Dobila je brojne nagrade, a izmedu ostalog 2003. godine Muzej Šeparton u Viktoriji, u Australiji, dodelio joj je Medunarodnu nagradu na polju keramike fonda Sidnej Mejer. Njeni radovi su u kolekcijama raznih institucija, kao što su Muzej umetnosti Ešvil, u Severnoj Karolini; Muzej savremene umetnosti Daum, u Sidejlji, u Misuriju; Muzej Kruithuis, u Hertogenbosu, u Holandiji; Državni muzej Južne Karoline, u Kolambiji i Muzej keramike Yingge Novi Taipei, na Tajvanu. Živi i radi u Kolambiji, u Južnoj Karolini.

YLL XHAFERI (born 1989)

Lights (Toy Story series), undated
Mixed media on canvas
66 15/16 × 59 1/16 in. (170 × 150 cm)

Kosovan artist Yll Xhaferi has already worked across diverse media within the relatively short span of his career: installations, sculptures, videos, performances, guerilla interventions in public spaces, and paintings on canvas. The unique character and historical context of the former Yugoslavia is an enduring thread throughout all his work, even as it engages with other subjects and themes, both international and local.

His installation *Urban Uncanny* (2017), presented in the Mediterranea 18 Young Artists Biennale, was created from house bricks and metal rods, painted yellow and blue. Xhaferi recalled that while growing up during the war, homes—normally the foundation of a child's sense of belonging

YLL XHAFERI (lindur në 1989)

Lights (Toy Story series) [Dritat (Seria e historisë së lodrave)], pa datë
Media e përzier në kanavacë
66 15/16 × 59 1/16 in. (170 × 150 cm)

Artisti kosovar Yll Xhaferi tashmë ka punuar me media të ndryshme në një hapësirë kohore relativisht të shkurtër të karrierës së tij: instalime, skulptura, video, shfaqje, ndërhyrje guerile në hapësirat publike dhe piktura në kanavacë. Karakteri unik dhe konteksti historik i ish-Jugosllavisë është një temë e qëndrueshme gjatë gjithë punës së tij, edhe pse angazhohet me subjekte dhe tematika të tjera, si ndërkombëtare ashtu edhe ato vendase.

Instalimi i tij *Urban Uncanny (E mistershmja urbane)* (2017), i prezantuar në Bienalen Mediterranea 18 Young Artists, u krijua nga tulla shtëpie dhe shufra metalike, të pikturuara me të verdhë dhe blu. Xhaferi kujton se ndërsa rritheshin gjatë luftës,

ILJ DŽAFERI (roden 1989)

Lights (Toy Story series) [Svetla (serija Priča o igračkama)], bez datuma
Mešani mediji na platnu
66 15/16 × 59 1/16 in. (170 × 150 cm)

Kosovski umetnik Ilj Džaferi je u svojoj relativno kratkoj karijeri radio sa različitim medijima: instalacije, skulpture, videosnimke, performanse, gerilske intervencije u javnom prostoru i slike na platnu.

Jedinstven karakter i istorijski kontekst bivše Jugoslavije predstavlja konstantnu nit koja se provlači kroz njegove rade, čak i kada se oni dotiču drugih tema, kako lokalnih tako i medunarodnih.

Njegova instalacija *Mistika urbanog* (2017), prikazana na Bijenalu Mediterana za umetnike od 18 godina, napravljena je od cigle i metalnih šipki, obojenih žutom i plavom bojom. Džaferi je rekao da su tokom rata, dok je odrastao, domovi — koji su obično temelj dečjeg osećaja pripadnosti i identiteta — bili

and identity—were demolished and rebuilt continuously. While most children play with Lego bricks, Xhaferi recalls using real ones to help his father mend their house's floor. Gold and blue, of course, are the colors of the Kosovan flag, inaugurated in 2008.

In his painting series *Toy Story*, Xhaferi created abstract canvases based on drawings he had made as a child. "It's pretty ironic," he said. "I was drawing toys as a way to avoid the situation I was in as a kid, but I ended up drawing so many pictures of guns." Throughout the series, Xhaferi uses a palette of bright plastic colors and bold shapes with black outlines. His abstract expressionist style is both sincere, in its exploration of composition, gesture and beauty, and also parodic of the 'deskilling' adopted by Western European and American mid-century abstract expressionists, whose work was also influenced by the immediacy of children's drawing. In the Cold War period, Xhaferi notes, little artistic freedom existed in Eastern Europe.

Xhaferi was born in Pristina and completed his studies in fine art at the University of Pristina. He has had solo exhibitions at Motrat Gallery, Dada Art Gallery, and Hani i 2 Roberteve Gallery, all in Pristina, and has

shtëpitë të cilat normalisht janë themeli i ndjenjës së përkatësisë dhe identitetit të një fëmije, shkatërroheshin dhe rindërtoheshin vazhdimisht. Ndërsa shumica e fëmijëve luajnë me tulla Lego, Xhaferi kujton veten teksha përdorte tulla të vërteta për të ndihmuar babanë e tij të ndreqte dyshemenë e shtëpisë së tyre. Ngjyra e artë dhe blu, natyrish, janë ngjyrat e flamurit kosovar, përruuar në vitin 2008.

Në serinë e tij të piktureve *Toy Story (Historia e lodrave)*, Xhaferi krijoj kanavacë abstrakte bazuar në vizatimet që ai kishte bërë kur ishte fëmijë. "Është disi ironike," tha ai. "Vizatoja lodra si një mënyrë për të shmangur situatën në të cilën ndodhesha kur isha fëmijë, por përfundova duke bërë shumë vizatime të armëve". Gjatë gjithë serisë, Xhaferi përdor një paletë me ngjyra të ndezura plastike dhe forma të guximshme me skica të zeza. Stili i tij abstrakt ekspressionist është njëkohësisht i singertë, në eksplorimin e tij të kompozimit, gjestit dhe bukurisë, sa edhe parodik në "uljen e aftësive" përvetësuar nga ekspressionistët abstrakte të Evropës Perëndimore dhe Midwest-it Amerikan, puna e të cilëve po ashtu u ndikua nga rëndësia e përfshirjes së menjëherëshme në vizatimin e fëmijëve. Në periudhën e Luftës së Ftohtë, vëren Xhaferi, në Evropën Lindore liria artistike ishte e pakët.

neprestano uništavani i obnavljani. Dok se većina dece igrala Lego kockicama, Džaferi se seća kako je koristio prave cigle da bi pomogao svom ocu da zakrpi pod njihove kuće. Naravno, zlatno žuta i plava boja jesu boje kosovske zastave koja je inaugurisana 2008. godine.

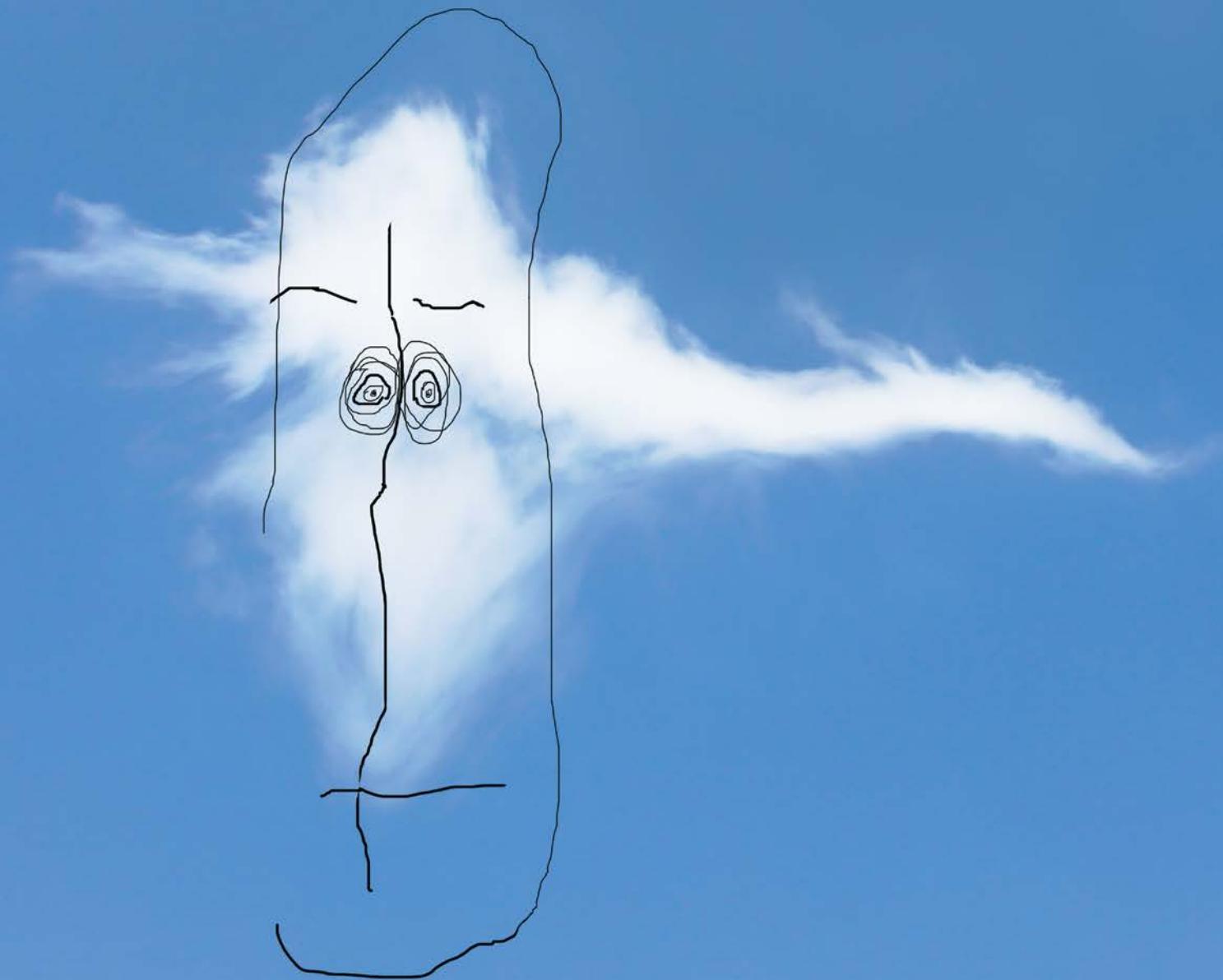
U seriji svojih slika *Toy Story (Priča o igračkama)*, Džaferi je kreirao apstraktna platna na osnovu svojih crteža iz detinjstva. „Prilično je ironično“ rekao je. „Crtao sam igračke kako bih pobegao od situacije u kojoj sam bio u detinjstvu, a sada crtam toliko mnogo oružja.“ U celoj seriji, Džaferi koristi paletu svetlih plastičnih boja i upadljive oblike sa crnim obrisima. Njegov apstraktni ekspressionistički stil je iskren, u istraživanju kompozicije, gestova i lepote, ali i parodičan što se tiče 'despecijalizacije' koju su usvojili apstraktni ekspressionisti u Zapadnoj Evropi i Americi sredinom prošlog veka, na čiji je rad takode uticala neposrednost dečjih crteža. Džaferi je primetio da su tokom perioda Hladnog rata umetnici u Istočnoj Evropi imali malo slobode.

Džaferi je rođen u Prištini i završio je studije lepih umetnosti na Univerzitetu u Prištini. Imao je samostalne izložbe u Motrat galeriji, Dada umetničkoj galeriji i Hani i 2 Roberteve

also been included in group exhibitions in Prizren, Kosovo, and Sarajevo, Bosnia and Herzegovina. In 2017, he was included in the Mediterranea 18 Young Artists Biennale in Tirana and Durres. In 2014, he undertook the Villa Romana residency in Florence, Italy.

Xhaferi ka lindur në Prishtinë dhe ka mbaruar studimet për artet e bukura në Universitetin e Prishtinës. Ai ka pasur eksposita vetëm të tijat në Galerinë Motrat, Galerinë e Arteve Dada dhe Galerinë Hani i 2 Roberteve, të gjitha në Prishtinë, dhe gjithashtu është përfshirë në eksposita grupi në Prizren, Kosovë, dhe Sarajevë, Bosnjë dhe Hercegovinë. Në vitin 2017, ai u përfshi në Bienalen Mediterranea 18 Young Artists në Tiranë dhe Durrës. Në vitin 2014, ai ndërmori rezidencën Villa Romana në Firence, Itali.

galeriji, koje se nalaze u Prištini, a takode je učestvovao i u grupnim izložbama u Prizrenu, na Kosovu, i Sarajevu, u Bosni i Hercegovini. Godine 2017, bio je uvršten u Bjenale Mediterana za umetnike od 18 godina u Tirani i Draču. Godine 2014, učestvovao je u rezidencialnom programu Vila Romana u Firenci, u Italiji.

ACKNOWLEDGMENTS

ART IN EMBASSIES

U.S. Department of State

Camille Benton, *Curator*

Rebecca Clark, *Registrar*

Victoria See, *Curatorial assistant*

Tabitha Brackens, *Editor*

Megan Pannone, *Editor*

Amanda Brooks, *Imaging manager*

Special thanks to each of the following:

Zac Willis, *installation*

Patrick Burke, *installation*

Lori Krause for installation support

Margo Sawyer, Robert Torian, and the team from Franz Mayer of Munich for the installation of *Synchronicity of Color Spiral for Kosovo*

Overseas Bureau of Operations' staff, Irving Fontaine, Peter Bart, and Rafael Discipulo for their guidance and support

Embassy staff, particularly the Public Affairs Section and General Service Office, for their support throughout the project

Jonathan Griffin, *writer*

TransPacific Communications, *translation*

barb barnett graphic design llc, *graphic design*

Arben Llapashtica, *photographer*

Published by Art in Embassies

Printed by Global Publishing Solutions

MIRËNJOHJE

ARTI NË AMBASADA

Departamenti Amerikan i Shtetit

Camille Benton, *Kuratore*

Rebecca Clark, *Punonjëse e protokollit*

Victoria See, *Asistente kuratore*

Tabitha Brackens, *Redaktore*

Megan Pannone, *Redaktore*

Amanda Brooks, *Menaxhere e imazhit*

Falënderime të veçanta për secilin nga personat e mëposhtëm:

Zac Willis, *instalimi*

Patrick Burke, *instalimi*

Lori Krause për mbështetjen e instalimit

Margo Sawyer, Robert Torian dhe ekipi nga Franz Mayer i Munihut për instalimin e *Synchronicity Spiral*

Stafi i Byrosë së Operacioneve të Jashtme, Irving Fontaine, Peter Bart dhe Rafael Discipulo për udhëzimet dhe mbështetjen e tyre

Stafi i ambasadës, veçanërisht Sektori i Çështjeve Publike dhe Zyra e Shërbimit të Përgjithshëm, për mbështetjen e tyre gjatë gjithë projektit

Jonathan Griffin, *shkrimitar*

TransPacific Communications, *përkthimi*

barb barnett graphic design llc, *dizajni grafik*

Arben Llapashtica, *fotograf*

Botuar nga Arti në Ambasada

Printuar nga Global Publishing Solutions

ZAHVALNICA

UMETNOST U AMBASADAMA

SAD Stejt Department

Kamila Benton, *kustos*

Rebeka Klark, *registrator*

Victorija Si, *asistent kustosa*

Tavita Brakens, *urednik*

Megan Panon, *urednik*

Amanda Bruks, *menadžer slikovnog programa*

Posebnu zahvalnost dugujemo i:

Zaku Vilisu, *instalacija*

Patriku Berku, *instalacija*

Lori Kraus za podršku pri instalaciji

Margo Sojer, Robertu Torijanu i timu kompanije

Franz Mayer iz Minhena za instalaciju

Sinhroniciteta spirale

Zaposlenima u Birou za prekomorske operacije,

Irvingu Fontejnu, Piteru Bartu i Rafaelu

Diskipulo za njihovo vodstvo i podršku

Zaposlenima u Ambasadi, naročito Odeljenju za

javne poslove i Kancelariji za opšte poslove, za

njihovu podršku tokom projekta

Džonatanu Grifinu, *piscu*

TransPacific Communications, *prevod*

barb barnett graphic design llc, *grafički dizajn*

Arben Lapaštica, *fotograf*

Izdavač Umetnost u ambasadama

Štampa Global Publishing Solutions

ART IN EMBASSIES

Established in 1963, the U.S. Department of State's office of Art in Embassies (AIE) plays a vital role in our nation's public diplomacy through a culturally expansive mission, creating temporary and permanent exhibitions, artist programming, and publications. The Museum of Modern Art first envisioned this global visual arts program in the 1950s and a decade later President John F. Kennedy formalized it, naming the program's first director. Now with over 200 venues, AIE curates exhibitions for the representational spaces of all U.S. Ambassadors' residences and new embassies worldwide, selecting and commissioning contemporary art from the U.S. and the host countries. These exhibitions provide international audiences with a sense of the quality, scope, and diversity of both countries' art and culture, establishing AIE's presence in more countries than any other U.S. foundation or arts organization.

AIE's exhibitions allow foreign citizens, many of whom might never travel to the United States, to personally experience the depth and breadth of our artistic heritage and values, making what has been called a "footprint that can be left where people have no opportunity to see American art."

ARTI NË AMBASADA

Themeluar në vitin 1963, Zyra e Artit në Ambasada (ANA) e Departamentit të Shtetit të SHBA-së luan një rol jetik në diplomacinë publike të kombit tonë përmes një misioni kulturor të shtrirë gjërësisht, duke krijuar ekspozita të përkohshme dhe të përhershme, programim artistik, dhe botime. Muzeu i Arteve Moderne fillimisht e përfytyroi këtë program global të arteve figurative në vitet 1950 dhe një dekadë më vonë Presidenti John F. Kennedy e zyrtarizoi atë, duke emëruar drejtorin e parë të programit. Tani me më shumë se 200 vendtakime, ANA organizon ekspozita për hapësirat përfaqësuese të të gjitha selive të ambasadorëve të Shteteve të Bashkuara dhe ambasadat e reja në mbarë botën, duke përzgjedhur dhe duke porositur vepra arti bashkëkohore nga Shtetet e Bashkuara dhe vendet pritëse. Këto ekspozita i japin publikut ndërkombëtar një ndjesi të cilësisë, objektit, dhe larmisë së artit e kulturës së të dy vendeve, duke e përforcuar praninë e ANA-s në më shumë vende sesa çdo fondacion apo organizatë tjetër artesh nga Shtetet e Bashkuara.

Ekspozitat e ANA-s u lejojnë qytetarëve të huaj, ku shumë prej të cilëve mund të mos udhëtojnë kurrë drejt Shteteve të Bashkuara, të përjetojnë në mënyrë personale thellësinë dhe shtrirjen e trashëgimisë dhe vlerave tona artistike, duke krijuar atë që quhet një "gjurmë që mund të mbetet aty ku njerëzit nuk kanë mundësi të shohin artin Amerikan."

UMETNOST U AMBASADAMA

Osnovan 1963, program Stejt Departmenta „Umetnost u ambasadama“ (UUA) igra veoma važnu ulogu u javnoj diplomaciji naše države putem jedne kulturno promotivne misije, organizujući privremene izložbe i stalne postavke, programe za umetnike i objavljajući razne publikacije. Muzej savremene umetnosti je 1950-ih koncipirao ovaj globalni program vizuelnih umetnosti, a deset godina kasnije ga je predsednik Džon F. Kenedi ozvaničio postavivši prvog direktora programa. Program UUA danas obuhvata više od 200 lokacija i organizuje postavke širom sveta u izložbenim prostorima rezidencija svih ambasadora SAD i novih ambasada, birajući i izlažući dela savremene umetnosti iz SAD i zemalja domaćina. Ove izložbe omogućuju ljubiteljima umetnosti širom sveta da steknu predstavu o kvalitetu, obimu i raznovrsnosti umetnosti i kulture obeju zemalja, zbog čega je program UUA zastupljeniji u više zemalja od bilo koje druge fondacije ili umetničke organizacije iz SAD.

Postavke programa UUA pružaju priliku stranim državljanima, od kojih mnogi možda nikada neće posetiti Sjedinjene Države, da lično iskuse šarolikost i vrednosti našeg umetničkog nasleda. Na taj način ovaj program takoreći ostavlja „trag tamo gde ljudi nemaju priliku da vide američku umetnost“.

